

**Reial Acadèmia de Medicina
de les Illes Balears**

Sessió Inaugural

25 de gener de 2018

Palma de Mallorca
Illes Balears

Reial Acadèmia de Medicina
de les Illes Balears

Sessió Inaugural

25 de gener de 2018

Palma de Mallorca
Illes Balears

Aquest opuscle ha estat subvencionat en el marc de la col·laboració amb la Conselleria de Presidència del Govern de les Illes Balears.

G CONSELLERIA
O PRESIDÈNCIA
I
B
/

EDITA

Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears

www.ramib.org

Academia Asociada

Campaner, 4, baixos. 07003 Palma de Mallorca
Tel. 971 72 12 30
Email: inforamib@gmail.com
Pàgina web: <http://www.ramib.org>

© dels textos: els autors

Disseny i maquetació

Inteligencia Publicidad - www.inteligencia.es - inteligencia@inteligencia.es

Sessió inaugural del Curs Acadèmic 2018

PARAULES D'OBERTURA

de
l'Excm. Sr. **Macià Tomàs Salvà**
President

MEMÒRIA ACADÈMICA DE L'ANY 2017

pel
M. Il·ltre. Sr. **Antoni Cañellas Trobat**
Secretari general

DISCURS INAUGURAL

Las edades del hombre

pel
M. Il·ltre. Sr. **Ángel Arturo López González**
Acadèmic Numerari

PREMIS I DISTINCIONS

Palma, 25 de gener de 2018

PARAULES D'OBERTURA

de

l'Excm. Sr. **Macià Tomàs Salvà**

President de la Reial Acadèmia de Medicina
de les Illes Balears

Autoritats,
M. Il·lres. Sres. i Srs. acadèmics,
Sres. i Srs.,

Bon vespre. En obrir la sessió inaugural del curs 2018 voldria donar a tots una afectuosa benvinguda i expressar el reconeixement més sincer als nostres protectors, benefactors i patrocinadors perquè, amb ells, la Reial Acadèmia és una institució més activa, més eficaç i més oberta.

Gràcies, per tant, a les conselleries de Presidència i de Salut, a Banca March i al Col·legi Oficial de Metges i el seu Patronat Científic per l'estabilitat que ens proporcionen. En particular, agraïm a la companyia ASISA la recent renovació del conveni de col·laboració que duplica el patrocini anterior i permetrà perfeccionar tant el programa de sessions científiques com les accions de doctorat firmades amb la Universitat.

A les gerències de la Clínica Rotger i del Grup Quirónsalud, a la família de metges Rosselló, al Col·legi Oficial d'Infermeria i a l'Associació Espanyola Contra el Càncer a Balears, els hi volem reconèixer el suport als premis de recerca i l'organització conjunta de diferents actes científics. Ens alegra haver incorporat enguany el Grup Juaneda a la llista de patrocinadors i agraïm a l'Agrupació Mutual Asseguradora i al Grup "Salut i Força" l'augment de la nostra presència social.

De la memòria del curs precedent voldria destacar l'elecció de l'Excm. Sr. Josep Oriol Bonnín Gubianas com a nou acadèmic d'honor –la nostra màxima distinció– per raó dels seus mèrits extraordinaris en el camp de la cirurgia cardíaca a Espanya. També sobresurt l'ingrés el mes de novembre passat del M. Il·ltre. Sr. Lluís Masmiquel Comas com a nou acadèmic numerari: el saludam cordialment, segurs de que contribuirà amb eficàcia i dinamisme als projectes corporatius.

Felicitam tots els premiats –entre ells el Dr. Damià Vidal Ferrer amb el guardó a una trajectòria professional–, particularment la Dra. María José Anadón Baselga, directora del departament de toxicologia i legislació sanitària de la Universidad Complutense de Madrid, i la Sra. Rosa González Casquero, de l'Hospital Comarcal d'Inca, que han adquirit la condició d'acadèmiques corresponents.

Permeteu-me acabar amb un apunt històric i una consideració personal. En la sessió inaugural del curs acadèmic de 1880 el llavors secretari de govern, Dr. Josep

Ensenyat, parlava d'un "esperit acadèmic" que guiaria a través del temps les passes de la Corporació, format del record dels acadèmics que ens han precedit des de la creació de l'Acadèmia, el 1831. D'aquesta memòria acadèmica entranyable i vigorosa en som més conscient avui, en tancar quatre anys de presidència, quan m'adreç als companys acadèmics per agrair la seva col·laboració i dir amb senzillesa que haver-los representat aquests anys ha significat un honor extraordinari.

Gràcies.

MEMÒRIA ACADÈMICA DE L'ANY 2017

pel

M. Il·ltre. Sr. **Antoni Cañellas Trobat**

Secretari general de la Reial Acadèmia de Medicina
de les Illes Balears

Excm. Sr. President de la Reial Acadèmia de Medicina,
Digníssimes autoritats,
M. Il·lres. Sres. i Srs. Acadèmics,
Senyores i senyors,

El punt 9 de l'Art. 27 dels Estatuts corporatius encarrega al secretari general la redacció i lectura a la sessió inaugural de la memòria d'activitats del curs anterior. Faré una sintètica descripció dels actes celebrats, ja que la relació detallada de les activitats de l'any 2017 queden reflectides a la memòria impresa.

Sessió inaugural del curs acadèmic 2017

El dia 26 de gener de 2017 va celebrar-se la solemne sessió inaugural del Curs acadèmic 2017.

Ocuparen la mesa presidencial l'Excm. Sr. Macià Tomàs Salvà, President de la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears; l'Excm. Sr. Juan Cifuentes Álvarez, Comandant General de Balears; l'Hble. Sra. Patricia Gómez i Picard, Consellera de Salut; l'Hble. Sr. Vicenç Thomàs i Mulet, Vicepresident primer del Parlament de les Illes Balears; l'Hble. Sr. Francesc Miralles Mascaró, Vicepresident primer del Consell Insular de Mallorca i el M. Il·ltre. Sr. Antoni Cañellas Trobat, Secretari general de la Reial Acadèmia de Medicina.

Als seus seients seguiren l'acte els M. Il·lres. Sres. i Srs. acadèmics numeraris Drs. Miquel Munar Qués, Josep Tomás Monserrat, Bartomeu Anguera Sansó, Bartomeu Nadal Moncadas, Ferran Tolosa Cabaní, José Luis Olea Vallejo, Pere Riutord Sbert, Joan Besalduch Vidal, Josep Francesc Forteza Albertí, Jordi Ibáñez Juvé, Joan March Noguera, A. Arturo López González, Ma Pilar Roca Salom i Javier Cortés Bordoy.

Assistiren a la tribuna de convidats tota una sèrie d'autoritats i un nombrós públic va omplir la sala.

Després d'unes paraules de benvinguda als presents i d'agraïment als patrocinadors de l'Acadèmia el Sr. President va felicitar els guardonats amb els diferents premis convocats.

Acte seguit, el Sr. Secretari general va llegir un resum de la Memòria acadèmica del curs 2016: va informar sobre els nous convenis de col·laboració signats, de la continuïtat del conveni amb la Conselleria de Presidència, del progrés dels treballs d'ordenació i catalogació de l'Arxiu acadèmic, de l'augment de l'impacte de la revista *Medicina*

Balear així com de la millora i actualització de la pàgina web, entre altres esdeveniments i activitats. Igualment, va informar de la renovació de càrrecs de la Junta de govern i de la greu pèrdua que va suposar el decés de l'acadèmic numerari M. II·ltre. Sr. Josep Miró Nicolau.

En finalitzar la intervenció de secretaria, l'acadèmic numerari M. II·ltre. Sr. Joan March Noguera, va llegir el discurs inaugural *L'origen liberal de la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears*, un treball profund i molt ben documentat sobre l'activitat d'uns acadèmics precursors que fonamentaren l'estructura de l'organització acadèmica. El públic va seguir amb molta atenció l'exposició i va premiar el conferenciant amb una càlida ovació.

Posteriorment, el Secretari general va donar lectura a la relació dels premis i distincions concedides per la Reial Acadèmia durant el curs acadèmic 2016. Seguidament, va cridar a l'estrada els guanyadors que reberen les distincions de mans de les autoritats. Acabat el lliurament dels premis, el Sr. Secretari general va anunciar la convocatòria dels premis del curs acadèmic 2017.

Finalment, el Sr. President de la Reial Acadèmia va declarar obert el Curs acadèmic 2017 en nom de S.M. el Rei i va clausurar la sessió.

Conveni de col·laboració entre la Conselleria de Presidència i la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears

El dia 7 d'abril de 2017 el Sr. President va signar amb l'Hble. Sra. Pilar Costa Serra, consellera de Presidència, el nou Protocol general de col·laboració entre la conselleria de Presidència i la Reial Acadèmia, en un acte conjunt de les quatre reials acadèmies a la seu de la Conselleria de Presidència.

El 19 de setembre, la secretaria de la Reial Acadèmia va rebre la valoració positiva i l'aprovació de la sol·licitud de la subvenció 2017.

La Conselleria de Presidència presta suport institucional i subvenciona la Reial Acadèmia, atès que la nostra Corporació compleix una finalitat d'interès públic com és el foment de la recerca i de l'estudi en les diferents branques del coneixement biosanitari, així com la divulgació de les ciències de la salut.

Ordenació, catalogació i digitalització de l'Arxiu acadèmic

El servei de biblioteca i documentació de la UIB, encarregat de l'ordenació, catalogació i digitalització del nostre arxiu històric, en base a l'itinerari d'activitats acordat, l'any 2017 ha acabat la tasca d'ordenació i catalogació documental. Actual-

ment es du a terme l'escaneig de la documentació corresponent a la pesta de 1820 i als expedients de la primera època acadèmica (1831-50).

Medicina Balear

Seguint el programa de divulgació científica s'han editat sota la direcció de l'acadèmic M. Il·ltre. Sr. A. Arturo López González, els tres números de la revista *Medicina Balear* en format digital.

Convé recordar el patrocini que la revista rep de la Fundació Patronat Científic del Col·legi de Metges, dirigit per l'acadèmic M. Il·ltre. Sr. Alfonso Ballesteros Fernández.

La revista, inclosa a la plataforma Biblioteca Digital de les Illes Balears, ha augmentat considerablement el 2017 la visibilitat i difusió. Així, fins el 20 de desembre, la col·lecció digital de la revista suma el 2017 un total de 342.922 descàrregues d'articles i de 8.134 més en exemplars complets, el que representa un augment del 25% respecte a les dades de l'any anterior. *Medicina Balear* ocupa el primer lloc en el rànquing de publicacions de caire científic i sanitari de la plataforma universitària i el tercer lloc del rànquing general.

A més, és destacable la tasca suplementària de difusió de *Medicina Balear* que entre la col·legiació mèdica balear efectua la Fundació Patronat Científic del Col·legi de Metges.

Millora del conveni de col·laboració amb la companyia ASISA

El Sr. President de la Reial Acadèmia de Medicina i el Dr. Miguel Monserrat Quintana, director territorial a Balears de la companyia ASISA, van signar el dia 5 de desembre de 2017 la renovació del conveni de col·laboració, que duplica el patrocini anterior. L'ajuda es destinarà al programa anual de sessions científiques (que és una de les columnes principals de l'activitat acadèmica), fomentar la seva difusió i posar a punt un canal acadèmic de vídeo.

Conveni de col·laboració amb el Grup Juaneda

El dia 14 de juny de 2017 es va dur a terme la signatura d'un acord de col·laboració entre la Reial Acadèmia de Medicina i el Grup Juaneda. En els seus parlaments, els presidents de les dues entitats, Excm. Sr. Macià Tomàs Salvà i el Dr. Juan Alguesuari Bes, assenyalaren que l'acord suposa que el Grup Juaneda subvencionarà un nou premi anual al millor estudi sobre avanços i innovacions en medicina, en qualsevol del

seus àmbits (diagnòstic, clínic i terapèutic). La concessió del premi es regirà segons les bases que estableix la RAMIB en la seva convocatòria anual de premis.

Activitats docents coordinades amb la UIB: formació en doctorat

Els acadèmics membres de la comissió de doctorat, coordinada pel M. Il·ltre. Sr. Fèlix Grases Freixedas, van avaluar els projectes de tesi doctoral 2017, presentats en sessió pública, dins del programa de doctorat *Investigació traslacional en Salut Pública i Malalties d'alta prevalença*. S'avaluaren els projectes en el marc de les activitats en formació en doctorat que la Reial Acadèmia realitza d'acord amb la nostra universitat.

El 28 de juny de 2017 va celebrar-se la sessió corresponent. Cinc doctorands van exposar els seus projectes de tesi, contestaren les preguntes i reberen els comentaris i consells dels acadèmics, establint-se un interessant i productiu debat entre ells.

Posteriorment, la comissió acadèmica va deliberar i va emetre els certificats de valoració dels treballs presentats que els doctorands varen lliurar a continuació a la secretaria de la Universitat.

Sessions de govern

Durant el curs acadèmic 2017, a més de la sessió solemne inaugural de curs es van celebrar nou sessions de govern ordinàries –als efectes d'organització interna i de seguiment de les activitats acadèmiques– i cinc extraordinàries.

En la sessió extraordinària de dia 4 de juliol va resultar elegit Acadèmic numerari el M. Il·ltre. Sr. Lluís Masmiquel Comas i en la de dia 7 de novembre va ésser elegit com a Acadèmic d'Honor l'Excm. Sr. Josep Oriol Bonnín Gubianas.

Finalment el dia 5 de desembre passat es celebraren dues sessions extraordinàries més: la primera, per procedir a la votació dels premis i distincions convocats en el curs acadèmic 2017 i la segona, per a l'elecció d'acadèmics corresponents.

Elecció de nou Acadèmic d'Honor

Excm. Sr. Josep Oriol Bonnín Gubianas

El passat dia 7 de novembre de 2017, en sessió extraordinària, va resultar elegit per unanimitat, com a Acadèmic d'Honor de la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears, l'Excm. Sr. Josep Oriol Bonnín Gubianas. Especialista en Cardiologia i Cirurgia

Cardíaca i cap de Servei de Cirurgia Cardíaca a l'Hospital Universitari Son Espases fins l'any 2015, actualment exerceix a l'Hospital del Grup Quirónsalud PalmaPlanas.

Ha rebut, entre moltes altres distincions, la Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (2016), màxim guardó que atorga la nostra Comunitat Autònoma, el Premi Fundació Mateu Orfila a la trajectòria d'un professional de la salut concedit per la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears (2010), institució de la qual va atorgar el títol d'acadèmic corresponent l'any 2016.

Recepció de nou acadèmic numerari

M. II·ltre. Sr. Lluís Masmiquel Comas

El dia 4 de juliol de 2017, en sessió extraordinària, va resultar elegit per unanimitat com a Acadèmic numerari electe el M. II·ltre. Sr. Lluís Masmiquel Comas, doctor en medicina (1997) per la Universitat Autònoma de Barcelona, especialitzat en Endocrinologia i Nutrició (1993) a la mateixa universitat. Màster en Administració Sanitària (2001) i en Clínica Mèdica (2002) és cap de servei de l'Hospital Son Llàtzer des de 2007 i director mèdic d'aquest mateix hospital (2008-2012). Actualment és subdirector de l'Institut Universitari d'Investigació en Ciències de la Salut (IUNICS) i membre de la Comissió Gestora de la Facultat de Medicina de la UIB i de l'Institut d'Investigació Sanitària (IdISBa).

La sessió de recepció va celebrar-se el dia 29 de novembre de 2017, amb la solemnitat habitual que marca el protocol en aquests actes.

El recipiendari va llegir el discurs d'ingrés *Obesidad: visión actual de una enfermedad crónica*, magníficament exposat i llargament aplaudit pel nombrós públic assistent a l'acte.

El M. II·ltre. Sr. Joan Buades Reinés, Acadèmic numerari, va contestar el discurs en nom de la Reial Acadèmia, destacant l'excel·lent nivell professional, la madura experiència i la capacitat innovadora que acompanyen al nou acadèmic.

Per acabar, el Sr. president va imposar la medalla de la corporació al nou acadèmic i li va lliurar el diploma acreditatiu.

Nous acadèmics corresponents

El dia 5 de desembre de 2017, en sessió extraordinària, va resultar elegida com a Acadèmica corresponent la Dra. María José Anadón Baselga, doctora en Medicina, directora del Departament de Toxicologia i Legislació sanitària de la facultat de Medicina de la Universitat Complutense de Madrid i eficaç col·laboradora científica de la nostra corporació.

El mateix dia 5 de desembre, en la sessió extraordinària d'adjudicació de Premis convocats per la Reial Acadèmia, va resultar elegida com a Acadèmica corresponent per premi la Sra. Rosa González Casquero, primer autor del treball guanyador del Premi de la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears.

Cèdula fundacional 1788

Dia 5 de desembre de 2017, en sessió ordinària de govern, la RAMIB va atorgar per assentiment dels assistents, la distinció *Cèdula Fundacional 1788* del curs acadèmic 2017, a la Junta Provincial de Balears de l'Associació Espanyola contra el Càncer, per la seva labor i destacada tasca social, pel seu dinamisme i per l'activa col·laboració científica que desenvolupa amb la nostra Reial Acadèmia.

Reunió de Reials Acadèmies de Medicina

El Sr. president de la nostra Reial Acadèmia Excm. Sr. Macià Tomàs Salvà acompanyat del vicepresident M. IIltre. Sr. Félix Grases Freixedas, van reunir-se el dia 15 de març de 2017 a València amb les juntes directives de les Reials Acadèmies de Medicina de la Comunitat Valenciana i de Catalunya per tal de fer més estrets els lligams corporatius i mirar de promoure activitats conjuntes sobre temes sanitaris d'interès social.

Simpòsi internacional *The doctor as a Humanist*

Dia **13 i 14 d'octubre de 2017**, va tenir lloc el simpòsi internacional *The doctor as a Humanist. Can the Humanities transform XXIst Century Medicine?*, organitzat pel Patronat Científic del Col·legi Oficial de Metges i la Reial Acadèmia de Medicina.

Sota aquest títol "*Poden les humanitats transformar la medicina del segle XXI?*", les conferències es van dur a terme a la seu de la Reial Acadèmia de Medicina i al centre CaixaForum de ciutat, on es van reunir experts en Medicina i Humanitats de tot el món (Espanya, Regne Unit, Rússia, Brasil, Índia, Estats Units, Canadà, etc.), juntament amb estudiants de medicina de les diferents universitats participants; es van dividir en seccions, incloent Literatura i Medicina, Art i Medicina, Educació Mèdica i Humanitats. En la inauguració del simposi van intervenir l'Excm. Sr. Macià Tomàs Salvà, president de la Reial Acadèmia, el Rector Magnífic de la UIB, Excm. Sr. Llorenç Huguet i Rotger, el president del Col·legi de Metges, II·Im. Sr. Antoni Bennasar Arbós, el director del Patronat Científic del COMIB, M. IIltre. Sr. Alfonso Ballesteros Fernández i el Sr. Jonathan McFarland, de la Sechenov University de Moscou. Va tancar l'acte la directora general de Salut, Dra. Maria Ramos Monserrat, en representació de la consellera de Salut.

Aquestes jornades van resultar un èxit científic i social, atès el nivell dels debats i l'assistència de públic especialitzat. Va quedar a l'ambient la dita que *hi ha que despertar el cor i l'ànima de la medicina*.

Sessions científiques

Durant el curs acadèmic 2017 s'han celebrat les habituals sessions científiques per donar a conèixer i debatre temes d'interès científic i social en matèria de salut. S'han produït un total de catorze sessions científiques, cinc d'elles extraordinàries.

Dia 7 de febrer de 2017, es va celebrar la sessió científica *El proceso de profesionalización sanitaria en Baleares (1848-1936)*, a càrrec de la Dra. Gloria Gallego Caminero, professora i col·laboradora honorària del Departament d'Infermeria i Fisioteràpia de la UIB. Va presentar la conferenciant l'acadèmic numerari M. Il·ltre. Sr. Francesc Bujosa Homar i va moderar el posterior col·loqui el Sr. president.

Dia 7 de març de 2017, va tenir lloc una sessió científica sobre *L'Evolució d'un tipus de cèl·lules del càncer de pròstata: una estratègia "darwiniana" molecular de supervivència*, de la mà del professor Dr. Antoni Gelabert Mas, catedràtic d'Urologia de la Universitat Autònoma de Barcelona. Cap de Servei emèrit d'Urologia i trasplantament renal de l'Hospital del Mar de Barcelona i membre del Consell d'Avaluació externa de l'Institut d'Investigació Sanitària de les Illes Balears (IdISBa). Va presentar el conferenciant l'acadèmic numerari M. Il·ltre. Sr. Fèlix Grases Freixedas i, després de la magnífica exposició i d'un interessant debat, el Sr. president de la Reial Acadèmia, acompanyat del Rector de la nostra Universitat Excm. Sr. Llorenç Huguet Rotger, va imposar la medalla d'Acadèmic corresponent al Prof. Gelabert.

Dia 17 de març de 2017, va tenir lloc una sessió científica extraordinària, sobre *La diversidad del genoma humano y medicina de precisión: evolución y enfermedades infecciosas*, a càrrec del Prof. Lluís Quintana Murci, llicenciat en Biologia per la Universitat de Barcelona, doctor en Genètica Humana per la Universitat de Pavia i director científic de l'Institut Pasteur i director de la Unitat de Genètica Evolutiva Humana del mateix institut de París. Va presentar al conferenciant i moderar el col·loqui el Sr. president. L'acte va congrega un públic nombrós i interessat. El ponent va exposar amb brillantor i profunditat recents aportacions en el camp de la Genètica Humana, l'Epidemiologia i la Immunologia.

Dia 4 d'abril de 2017, va tenir lloc la sessió científica sobre *Síndrome de las apneas del sueño: de la investigación básica a la práctica clínica*, a càrrec de la Dra. Antònia Barceló Bennassar, membre del grup d'Investigació de la síndrome d'apnees de la son, de l'Institut d'Investigació Sanitària de les Illes Balears (IdISBa). Va presentar la conferenciant l'acadèmic numerari M. Il·ltre. Sr. Pere Riutord i Sbert i va moderar el col·loqui el Sr. president.

Dia 2 de maig de 2017 la sessió científica sobre *La paràlisi cerebral: un paradigma dintre de la salut*, va ser a càrrec de Dr. Sebastià Manresa Tejedor, doctor en Medicina i Cirurgia, especialista en Medicina del Treball i en Traumatologia i Cirurgia Ortopèdica, acadèmic corresponent de la RAMIB. Va presentar al conferenciant el M. Il·ltre. Sr. Pere Riutord i Sbert i va moderar el col·loqui el Sr. president.

Dia 6 de juny de 2017, va tenir lloc la sessió científica *El cuidado Intensivo del futuro: las UCIs inteligentes*, a càrrec del Dr. Javier Pérez Fernández, director mèdic del Servei de Cures Crítiques del Baptist Hospital de Miami, a Florida. Va presentar al conferenciant l'acadèmic numerari M. Il·ltre. Sr. Joan Buades Reinés i va moderar el col·loqui el Sr. president.

Dia 12 de juny de 2017, va celebrar-se la sessió científica extraordinària, aprofitant la celebració a Palma del *2º Programa Experto en Política Sanitaria y Economía de la Salud*. A la taula d'honor, presidida i moderada pel vicepresident M. Il·ltre. Sr. Fèlix Grases Freixedas, seien l'Hble. Sra. Patricia Gómez i Picard, consellera de Salut, i el Prof. Guillem López-Casasnovas, director del curs, catedràtic d'Economia i director del Centre de Recerca en Economia i Salut de la Universitat Pompeu Fabra. La conferència *Mejorar el vínculo entre la salud y la sanidad: oportunidades y retos del futuro*, va anar a càrrec del Prof. Dr. Vicente Ortún Rubio, professor titular del Departament d'Economia i Empresa de la Universitat Pompeu Fabra. Va presentar al conferenciant l'Hble. Sra. consellera de Salut. Acabada l'exposició va seguir un torn de col·loqui.

Dia 4 de juliol de 2017, es va celebrar la sessió científica *Nous avanços en al·lèrgologia*, a càrrec del Dr. Albert Oehling de los Reyes, doctor en medicina per la Universitat de Freiburg (1997) i especialista en al·lèrgologia i immunologia clínica. És president de la Societat Balear d'Al·lèrgologia i Director del Centre d'Al·lèrgia i Asma balear. Va presentar al ponent l'acadèmic numerari M. Il·ltre. Sr. Joan March Noguera i va moderar el Sr. president.

Dia 3 d'octubre de 2017, la sessió científica sobre *Infección respiratoria precoz en la infancia y morbilidad respiratoria posterior*, va anar a càrrec del Dr. Eduardo González Pérez-Yarza, acadèmic numerari de la Reial Acadèmia de Medicina del País Basc, professor titular i Cap del Servei de Pediatria de l'Hospital Universitari de Donostia, Facultat de Medicina i Infermeria de la Universitat del País Basc. Va presentar al conferenciant l'acadèmica numeraria M. Il·ltre. Sra. Juana María Román Piñana i el col·loqui va ésser moderat pel Sr. president.

Dia 4 d'octubre de 2017, es va celebrar una nova sessió científica extraordinària en format de taula rodona, titulada *Preservació de la fertilitat en pacients oncològics*, acte organitzat conjuntament entre l'Associació Espanyola contra el Càncer, la nostra Reial Acadèmia i el Club Última Hora. Varen intervenir l'Excm. Sr. Macià Tomàs Salvà com a president de la RAMIB; el M. Il·ltre. Sr. Javier Cortés Bordoy, acadèmic numerari i president de la Junta Provincial de Balears de l'AECC; el Dr. Hernán Andrés Gioseffi, cap de

servei d'Oncologia Mèdica de l'Hospital de Manacor i vocal tècnic del consell executiu de la Junta Provincial de l'AECC a Balears i la Dra. Margalida Torres Vives, experta en tractaments de fertilitat de l'IVI Mallorca. Després del col·loqui moderat pel nostre Sr. president, la consellera de Salut Hble. Sra. Patricia Gómez i Picard va dirigir unes paraules al públic assistent i als ponents.

Dia 7 de novembre de 2017, la sessió científica sobre *Enfermedad coronaria: ¿sigue siendo la cirugía la mejor opción?*, va anar a càrrec del Dr. José Ignacio Sáez de Ibarra Sánchez, coordinador del Servei de Cirurgia cardíaca de l'Hospital Universitari Son Espases de Palma i cap del servei de cirurgia cardíaca de l'Hospital Juaneda-Miramar. Presentà el conferenciant el Vicesecretari de la corporació. M. Il·ltre. Sr. Josep Francesc Forteza Albertí i va moderar l'acte el Sr. president.

Dia 16 de novembre de 2017, va tenir lloc la sessió científica extraordinària de la presentació oficial del *Protocolo de prevención y tratamiento de complicaciones orales en pacientes oncológicos*, a càrrec de la Dra. Carmen Vidal Rea, odontòloga i autora del dit protocol. Presentà la ponent el president de la Junta Provincial de l'Associació Espanyola Contra el Càncer i acadèmic numerari M. Il·ltre. Sr. Javier Cortés Bordoy.

Finalment, dia **5 de desembre de 2017**, va celebrar-se la sessió *Nuevas propiedades biológicas de un fármaco antineoplásico: del laboratorio a la clínica*, de la mà del Dr. Jordi Martínez Serra, responsable del Laboratori de Biologia Molecular, del Servei d'Hematologia de l'Hospital Son Espases i acadèmic corresponent per premi (2016) de la RAMIB. Presentat pel M. Il·ltre. Sr. Joan Besalduch Vidal, va moderar el col·loqui el nostre Sr. president.

Miscel·lània acadèmica

Proposat per l'Assemblea general del Col·legi de Metges de dia 22 de desembre de 2016, l'acadèmic i bibliotecari col·legial M. Il·ltre. Sr. Josep Tomàs Monserrat, Acadèmic numerari, va rebre el mes de gener de 2017 el Premi a la trajectòria professional concedit per l'Organització Mèdica Col·legial d'Espanya.

El M. Il·ltre. Sr. Pere Riutord i Sbert, Acadèmic numerari, va rebre l'agost de 2017, el premi *Special Appreciation Award 2017*, de mans del president Mundial de la Pierre Fauchard Academy Dr. Barry A. Feder, en reconeixement a la seva contribució i trajectòria professional com a secretari general i com a president el darrers vuit anys de l'Acadèmia Espanyola d'Odontologia, en ocasió de celebrar-se a Madrid el 105è Congrés Mundial de la Federació Dental Internacional (FDI). Acadèmics dels països associats varen estar presents en aquest homenatge.

El M. Il·ltre. Sr. Joan Besalduch Vidal, Acadèmic numerari, ha rebut un reconeixement "a l'excel·lència del seu treball", en el transcurs del LIX Congrés Nacional de la Socie-

tat Espanyola d'Hematologia i Hemoteràpia i, al XXXIII Congrés Nacional de la Societat Espanyola de Trombosi i Hemostàsia, celebrat el passat octubre de 2017 a Màlaga.

A la seu del Col·legi Oficial de Veterinaris, el dia 13 de setembre, es va fer la presentació del llibre del primer centenari de l'entitat, *Primer centenari. Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears*, del que és autor l'Acadèmic numerari i ex-president de la RAMIB, M. II·ltre. Sr. Bartomeu Anguera Sansó, qui també va pronunciar la conferència, *Un largo camino. Historia de los équidos de las Islas Baleares*, a la Real Academia de Ciencias Veterinarias de España, a Madrid, el dia 30 d'octubre de 2017.

Dia 23 de juny passat, la nostra universitat i la facultat de Medicina de les Illes Balears van organitzar una jornada de debat a l'Hospital Universitari Son Espases, per analitzar el passat i futur d'aquest grau que compleix el primer any de curs acadèmic, amb l'interès de consolidar el repte i valorar diferents models docents. Va moderar el Prof. Félix Grases Freixedas i van intervenir, entre altres, el M. II·ltre. Sr. Pere Riutord Sbert, Acadèmic numerari; el M. II·ltre. Sr. Àlvar Agustí Gracia-Navarro, Acadèmic supernumerari; l'Excm. Sr. Josep Oriol Bonnín Gubianas Acadèmic d'Honor electe i el Prof. Antoni Gelabert Mas, Acadèmic corresponent de la nostre corporació.

El 30 de novembre de 2017, es va dur a terme al Col·legi Oficial de Metges de les Illes Balears, un taller teòric-pràctic, sota el títol: *Taller de redacció d'articles mèdics: Com publicar a revistes d'impacte*, impartit per la Dra. Marta Pulido Mestre, organitzat pel Patronat Científic del Col·legi Oficial de Metges i la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears. Va despertar molt d'interès i va ser tot un èxit d'assistència. La ponent és doctora en medicina, acreditada per la American Medical Writers Association i editora mèdica en diversos projectes de la Pan American Health Organization. Ha traduït el *Manual d'estil del Council of Science Editors*. Co-autora del *Manual de Estilo de Medicina Clínica*. Ha impartit més de 250 cursos. És autora del e-book escrit en espanyol i anglès titulat *Cómo publicar artículos en revistas biomédicas de impacto*.

DISCURS INAUGURAL

Las edades del hombre

pel

M. Il·ltre. Sr. **Ángel Arturo López González**

Acadèmic Numerari

Excelentísimo Sr. Presidente,
Dignísimas Autoridades,
Muy Ilustres Señoras y Señores Académicos,
Señoras y Señores:

Cuando el título del discurso de la sesión inaugural del año académico es “Las edades del hombre” lo primero que viene a la mente es la fundación homónima española de carácter religioso, con sede en el monasterio de Santa María de Valbuena, en la localidad vallisoletana de San Bernardo, cuyo objetivo es la difusión y promoción del arte sacro de Castilla y León y la organización de las magníficas exposiciones llevadas a cabo desde el año 1988. Sin embargo no se preocupen, o quizá sí, porque hoy voy a hablarles de otro tema bien distinto, como es la influencia que ejercen los diferentes estilos y hábitos de vida en nuestro “envejecimiento”, o mejor sería decir en el diferente envejecimiento de las distintas partes de nuestro organismo.

Para un profesional médico que lleva tantos años trabajando en la promoción de la salud, es ésta una oportunidad que no puede ni debe desaprovecharse. La medicina no clínica, que podría incluir entre otras disciplinas la salud pública, la epidemiología y la salud laboral, ha sido vista por algunos profesionales sanitarios como la hermana menor, la que en el mejor de los casos podría servir de apoyo. Sin embargo somos muchos, y afortunadamente cada vez más, los que pensamos que esta medicina no clínica desempeña un papel fundamental en la medicina actual, y especialmente en la que viene. Si somos capaces de determinar precozmente qué factores pueden afectar, y en qué medida, al desarrollo de diferentes patologías, estaremos más cerca de poder controlarlas y quién sabe si con el tiempo minimizarlas o incluso erradicarlas. Del mismo modo, si somos capaces de transmitir a los pacientes la importancia de estos factores en la génesis de diferentes problemas de salud, podremos conseguir que se produzca una modificación en sus estilos de vida, haciéndolos más saludables. Es en este paso donde adquiere especial importancia la utilización de herramientas motivadoras y fáciles de comprender, ya que la modificación de conductas arraigadas no es tarea fácil. ¿Pero realmente qué es fácil en medicina y qué es fácil en la vida?

A cada minuto envejecemos un poco. Sin embargo, nuestra edad real no depende de la fecha de nacimiento. Y es que la edad biológica está muy influenciada por nuestro estilo de vida. El tabaco, la alimentación, la práctica de deporte, las horas de sueño o el estrés son factores que afectan a nuestro estado de salud general y nos pueden hacer parecer más jóvenes o mayores de lo que somos en realidad.

Explicaré a partir de ahora la utilidad de diferentes herramientas que valoran la edad de diferentes órganos o sistemas de nuestro organismo diseñadas para facilitar la comprensión de los pacientes y aumentar su motivación en el cambio de estilos de vida. Primero hablaremos de herramientas relacionadas con el sistema cardiovascular para seguidamente pasar a otra que valora el estado fisiológico general y terminar con la edad de nuestro aparato respiratorio.

EDAD DEL CORAZÓN

Gracias a las investigaciones médicas de las últimas décadas, conocemos los principales factores de riesgo de padecer enfermedad cardiovascular (ECV) y la forma en que se ven afectados por el estilo de vida, la alimentación y la actividad física –o ausencia de ella–, así como por el tabaquismo. Ya no se trata de una cuestión de qué hacer sino de cómo ayudar a las personas a servirse de este conocimiento para mejorar su propia salud.

Uno de los principales desafíos de la medicina es expresar claramente no sólo el riesgo individual de ECV sino también la mejor forma de reducirlo. La edad del corazón es un instrumento muy gráfico y eficaz de expresar el riesgo de padecer ECV. El cálculo de la edad del corazón compara la edad del corazón de una persona con su edad real y también proporciona información práctica y personalizada y asesoramiento dietético para ayudar a implementar sencillos pero fundamentales cambios y reducir así los factores de riesgo de padecer ECV.

Si conocer la edad del corazón fuese fuente de motivación para que todas las personas, independientemente de su nivel de riesgo, cambiasen su alimentación y con ello mejorasen su estilo de vida, este conocimiento podría suponer un avance en el esfuerzo global para mejorar la prevención de enfermedades cardiovasculares. Gozar de buena salud debería estar al alcance de todos; por ello la Federación Mundial del Corazón en colaboración con la multinacional Unilever, diseñaron hace unos años una práctica herramienta disponible en Internet que permite calcular fácilmente la edad del corazón y propone pautas de alimentación y estilo de vida con el fin de mantener o mejorar la salud cardiovascular.

La edad del corazón está basada en la escala de riesgo de Framingham pero es más fácil de entender que ésta al expresarse numéricamente y no como porcentaje de riesgo.

Antes de ir más allá creo conveniente plantear una batería de preguntas en relación al riesgo cardiovascular y su prevención, porque sus respuestas ilustran acerca del extraordinario reto que este grupo de enfermedades representan para la salud pública:

¿Qué ocurriría si el aumento global de las enfermedades cardiovasculares continuase al ritmo que lo hace actualmente?

Es sabido que las ECV son la primera causa de muerte por enfermedad a nivel mundial, y representan una inmensa carga social y económica. Si no se actúa cada vez será mayor el número de personas expuestas a los riesgos, que en un principio afectaban principalmente a la población de los países desarrollados. Según la Organización Mundial de la Salud (OMS), las muertes debidas a ECV aumentarán de 17,2 millones al año en 2005 a 24 millones por año en 2030, una pérdida anual equivalente a más de la totalidad de la población de Australia.

¿Qué ocurriría si las personas participasen más activamente en la prevención?

La OMS estima que el 80% de las muertes prematuras debidas a ECV y diabetes

podrían evitarse si se aplicasen cambios en los estilos de vida. Orientar y motivar a las personas, independientemente de su nivel de riesgo, a hacer sencillos cambios en su alimentación y su estilo de vida, incluyendo reemplazar las grasas saturadas por grasas poliinsaturadas y reducir la ingesta de sal, es una manera rentable y sostenible de reducir los factores de riesgo cardiovascular.

¿Qué ocurriría si las personas comprendieran mejor sus propios factores de riesgo modificables?

Convencer a las personas de su situación de riesgo y, al mismo tiempo, motivarlas para que modifiquen sus hábitos, es un reto difícil. A pesar de las décadas de esfuerzo e infinita retórica, los cambios en los factores de riesgo modificables son lentos. Esto se debe, al menos en parte, a que tradicionalmente los riesgos se han expresado de una manera que la gente no solo los entendía con dificultad sino que tampoco se apreciaban una relación clara y motivadora entre los cambios a implementar y la consecuente reducción del riesgo.

Por ejemplo, un varón fumador de 62 años con un colesterol elevado (280 mg/dl) y una tensión arterial alta de 159/98 mm Hg asume una probabilidad de sufrir un evento cardiovascular del 14% en los próximos 10 años, es decir 14 de cada 100 personas con esos valores deberían padecer un evento cardiovascular, aunque dicho de otra manera 86 de cada 100 no lo sufrirán, por ello se puede tener una situación de falsa seguridad al pensar que la probabilidad es baja cuando realmente no lo es. Si esta persona deja de fumar, baja su nivel de colesterol a 220 mg/dl y su tensión arterial a 140/90 mmHg su nivel de riesgo baja al 6%, un descenso notorio pero que el paciente no percibe como importante. Estos mismos datos introducidos en la tabla de edad del corazón harían que la diferencia en años entre el primer y el segundo caso fuera de 12 años, lo que realmente es más fácil de interpretar. Por ello cuando la gente comprenda mejor sus factores de riesgo modificables y la manera de recibir el apoyo para que los cambios recomendados en la dieta y el estilo de vida surtan efecto –y vean los beneficios– la probabilidad de mejora será mucho mayor.

¿Qué ocurriría si en una década todas las personas con edades de corazón elevadas la hubieran reducido en tres años?

Se calculó teóricamente la reducción en la cantidad de eventos cardiovasculares y cerebrovasculares y se observó que podrían reducirse en 216.000 casos en el Reino Unido, y 1 millón en Estados Unidos.

¿Qué ocurriría si la edad del corazón de todas las personas fuese igual a su edad cronológica?

En el Reino Unido los eventos cardiovasculares podrían reducirse en 986.000 casos en diez años, mientras que en los Estados Unidos se lograría una reducción de 5 millones de casos.

Pero una cosa es la teoría y otra es la práctica.

Actualmente varios millones de personas ya han hecho uso de esta herramienta en el marco de un programa piloto aplicado a 18 países. Desde hace unos años el grupo de investigación que lidero comenzó la utilización de esta herramienta en España y actualmente se ha calculado en más de 100.000 trabajadores del arco mediterráneo, con resultados espectaculares. En un estudio publicado por nosotros en *European Journal of Preventive Cardiology* en 2013 en más de 3.000 trabajadores divididos en tres grupos: grupo A sólo recibieron consejo médico, grupo B recibieron consejo médico y su valoración de riesgo con la escala Framingham y grupo C con consejo médico y determinación de edad del corazón, al cabo de un año la edad del corazón del grupo A era 0,2 años mayor, la del B 1,34 años menor y la del C 2,57 años menor. También se valoró el cese del consumo de tabaco y la mejora en la actividad física que fue también mucho mayor en el grupo C. Con ello quedó demostrada por primera vez a nivel mundial la utilidad de esta herramienta para mejorar la salud cardiovascular y para modificar estilos de vida como ejercicio y consumo de tabaco.

EDAD VASCULAR CON LOS MODELOS REGICOR Y SCORE

Son dos escalas que tienen una base común con la edad del corazón ya que todas ellas se basan en escalas clásicas que determinan el riesgo cardiovascular; en el caso de la edad del corazón es la escala de Framingham, mientras que en la edad vascular (EV) serán:

- La escala de REGICOR (Registre Gironi del Cor) que es la escala de Framingham adaptada a la población española y que mide el riesgo de padecer un evento cardiovascular mortal o no mortal en los próximos 10 años y,
- La escala SCORE que mide el riesgo de padecer un evento cardiovascular exclusivamente mortal en los próximos 10 años.

Ambas escalas definen la edad vascular de un paciente con factores de riesgo cardiovascular como la edad que tendría un sujeto del mismo sexo que el paciente que tuviera el mismo riesgo cardiovascular absoluto pero con los factores de riesgo controlados. Es una manera de transformar el riesgo absoluto (como ya vimos con la edad del corazón) en un valor numérico más entendible. El cálculo de la EV puede realizarse haciendo uso de tablas, que utilizan parámetros fácilmente disponibles en la práctica clínica como el género, la edad, el hábito tabáquico, la presión arterial sistólica, los niveles de colesterol total y de lipoproteínas de alta densidad (c-HDL).

La conversión del riesgo absoluto en EV, permite comparar la edad biológica con la vascular, para obtener una interpretación del riesgo absoluto en el contexto de la edad: si la diferencia entre la edad biológica y la vascular es mínima, la situación de riesgo del sujeto es aceptable con independencia del valor del riesgo absoluto. Del mismo modo, si la diferencia es elevada significa que hay que ocuparse de inmediato de la situación del paciente ocasionada por sus factores de riesgo, independientemente de que este valor absoluto sea mayor o menor.

Expresado coloquialmente, se podría decir que aunque la edad biológica de un paciente dependa de su fecha de nacimiento, sus arterias pueden tener una edad superior debido a no tener controlados los factores de riesgo. Esta situación ilustra los años que el paciente puede ganar o perder, según controle o no sus factores de riesgo. Por lo tanto, es una herramienta muy útil en el manejo de los pacientes, especialmente los jóvenes.

En este punto, vale la pena citar un viejo adagio formulado por el médico inglés Thomas Sydenham en el siglo XVII: “un hombre es tan viejo como la edad de sus arterias”.

Veámoslo con un ejemplo de la escala SCORE: varón de 40 años, fumador, hipertenso y con el colesterol elevado tiene un riesgo SCORE del 2% (moderado) y una EV de 63 años; es decir, tiene la misma probabilidad de morir por un evento cardiovascular que una persona sana de 63 años, dicho de otra manera, si no cambia sus hábitos y sus factores de riesgo puede perder 23 años de vida vascular.

Como ya vimos al hablar de la edad del corazón, el concepto de riesgo absoluto tiene, desde el punto de vista del paciente, una doble vertiente: por un lado, es un concepto matemático que algunas personas no entienden bien, y por otra parte, el riesgo tiene una interpretación personal que hace que el paciente sea más o menos tolerante a la situación de riesgo. La tolerancia al riesgo es menor si este es frecuente, grave, inmediato, involuntario, prescindible, no controlable, nuevo, catastrófico u ocasionado por el ser humano. En cambio, la tolerancia al riesgo es mayor si es: infrecuente, leve, voluntario, imprescindible, controlable, familiar, diario o natural. El RCV tiene muchos componentes que favorecen la mayor tolerancia por el paciente: retrasado en el tiempo, su control depende de la voluntad del paciente, y es controlable, familiar, diario y natural. Por todo lo anterior, se puede decir que el paciente no entiende el concepto de riesgo, y aun entendiéndolo, es muy tolerante con él.

En contraposición el mensaje de la EV es claro y entendible por los pacientes, y no es un concepto confuso, abstracto o matemático como el riesgo absoluto. La EV aplicada, incluso a los jóvenes, les sitúa en una situación temporal diferente al momento actual. Por todo ello, es una herramienta que puede ser útil para mejorar la adherencia y comunicar el riesgo.

¿Pero realmente es útil esta herramienta para mejorar el RCV y modificar los hábitos saludables?

Para responder a esta pregunta comentaremos dos estudios realizados con cada una de las escalas de EV comentadas anteriormente (REGICOR y SCORE) y pendientes de publicación realizados por nuestro grupo siguiendo una metodología similar a la empleada con la edad del corazón, aunque en estos casos el periodo de estudio abarcó dos años, es decir se estableció la situación basal, un primer control al año y un segundo control a los dos años y se valoró cómo variaba el riesgo cardiovascular (EV) y cómo se modificaban los hábitos saludables. Se establecieron tres grupos: grupo A sólo recibieron consejo médico, grupo B recibieron consejo médico e información del riesgo

absoluto en un caso con con la escala REGICOR y en el otro con la escala SCORE, y grupo C recibieron consejo médico e información de la EV con los dos modelos. En los dos estudios el grupo C, es decir el que incluía EV, fue el que presentó mejores resultados tanto en la mejoría de la EV como en la mejoría de los hábitos saludables. Los valores fueron mejores en el primer año, ya que en el segundo año se produjo un ligero descenso de los valores positivos, aunque este descenso fue menos acentuado en el grupo C. Con estos resultados queda demostrado que tanto la EV con el modelo REGICOR como con el modelo SCORE son más útiles que el riesgo absoluto con estas mismas escalas para mejorar el RCV y la modificación de hábitos. Las mejorías obtenidas con ambos modelos de EV fueron muy similares.

EDAD METABÓLICA

¿Qué es la edad metabólica?

Una primera definición de edad metabólica en términos absolutos sería: *un marcador que averigua nuestra condición y estado de salud en función del metabolismo.*

Si lo particularizamos para una persona perteneciente a un rango de edad determinado, podríamos definirla como: *una comparación entre la Tasa Metabólica en Reposo (TBR) de dicha persona, y la TBR obtenida como media dentro de ese rango.* De esta manera, si la persona posee el mismo metabolismo que una más joven, poseerá una mejor edad metabólica, o lo que es lo mismo, estará más en forma.

¿Qué es la Tasa Metabólica en Reposo y cómo calcularla?

Es una medida del uso de energía de nuestro cuerpo, que puede ser interpretada como la mínima cantidad de calorías que necesita en un estado de reposo cada día. La fórmula (ecuación de Mifflin) tiende a ser una aproximación en la cual se tienen en cuenta: edad, sexo, altura y peso.

Ecuación de Mifflin

Esta ecuación de predicción de gasto energético es una de las más utilizadas, y se puede calcular para cada sexo:

Mujeres: $TBR = 655 + (4,35 \times \text{Peso}) + (4,7 \times \text{Altura}) - (4,7 \times \text{Años})$

Hombres: $TBR = 66 + (6,23 \times \text{Peso}) + (12,7 \times \text{Altura}) - (6,8 \times \text{Años})$

Las unidades se expresan:

- Peso: en libras; para pasar de kg a lb -> Multiplicar Kg x 2,2
- Altura: en pulgadas; para pasar de cm a pulgadas -> Multiplicar cm x 0,39

Efectividad en el cálculo de la TBR

Esta manera de calcular la TBR tiene sus limitaciones; el metabolismo, de manera general, tiende a disminuir con la edad debido a una serie de factores, que mayormente guardan

relación con la composición corporal (porcentaje de grasa frente a masa muscular). El tejido muscular requiere de mayor cantidad de calorías para su mantenimiento que la grasa, así que si se posee un bajo porcentaje de grasa los requerimientos no serán los mismos para el mismo peso. Otros factores son la falta de actividad en personas de más edad, por lo que sus necesidades calóricas también bajarán. En tal caso, existen soluciones más aproximadas, como veremos a continuación.

La edad metabólica puede ser diferente a la edad cronológica o biológica, debido a que se trata de la edad real de nuestro cuerpo a nivel fisiológico, la cual es resultado del cálculo y comparación de la tasa metabólica basal individual, frente a la tasa metabólica basal promedio por edad. La edad metabólica es lo que puede hacer diferente a dos personas nacidas en el mismo año, si una ha mantenido hábitos de vida saludables y la otra no. Es un parámetro bastante eficaz para llevar un control sobre la salud de nuestro organismo y debemos procurar que ésta sea igual o menor que nuestra edad real si queremos gozar de una buena salud. Llevar un estilo de vida saludable que abarque una alimentación sana y equilibrada, y práctica de ejercicio físico puede hacer que una persona con 50 años aparente muchos menos.

¿Cómo averiguar la edad metabólica?

Ya vimos que los cálculos teóricos basados en la Tasa Metabólica en Reposo presentan limitaciones, y pese a ser una manera de comenzar un reajuste calórico, si realmente buscamos obtener el mejor resultado, deberemos emplear otras herramientas. La edad metabólica puede calcularse a través de varias formas, una de ellas es realizando exámenes de nuestra composición corporal y exámenes médicos. Una forma interesante de calcular nuestra composición corporal es a través de la bioimpedancia, técnica que calcula el porcentaje de grasa corporal sobre la base de las propiedades eléctricas de los tejidos biológicos. Además de lo anterior, otros marcadores biológicos también sirven para calcular nuestra edad metabólica como la resistencia a la insulina, presión arterial, los niveles de hormonas e incluso las funciones cognitivas.

¿Cómo mejorar la edad metabólica?

Dos factores importantes contribuyen a elevar nuestra Tasa Metabólica en Reposo y por ello, mejorar la edad metabólica:

- Añadir masa muscular: mediante un entrenamiento adecuado.
- Una correcta alimentación: en función de la condición física, y potenciando el entorno hormonal.

¿Realmente los hábitos saludables mejoran la edad metabólica?

Un estudio realizado por nuestro grupo en trabajadores sanitarios de Mallorca pendiente de publicación, muestra que aquellas personas que no fuman tienen 7 años menos de edad metabólica que las que fuman. En cuanto a las que realizan actividad física regular, aquellas que lo hacen al menos 3 veces a la semana presentan 10 años menos que las que no realizan ningún tipo de ejercicio. Estos valores se elevan a 17 años cuando los comparamos con los que practican ejercicio físico diario.

EDAD PULMONAR

¿Qué edad tienen tus pulmones?

Una prueba sencilla para determinarla es el volumen espiratorio forzado en 6 segundos (FEV6), que identifica a aquellas personas que poseen riesgo de EPOC en una etapa pre sintomática, permitiendo una detección temprana. Se realiza con un aparato (Vitalograph COPD-6) que indica la edad pulmonar del usuario.

¿Qué es la edad pulmonar?

La edad pulmonar es un valor numérico que correlaciona los valores obtenidos en la espirometría con los valores de un individuo de la misma talla y sexo que tenga esos valores y que pueda tener mayor edad. Como en aquellas personas que fuman los valores pueden disminuir, este dato informa sobre el efecto de envejecimiento sobre los pulmones que produce el tabaquismo, incluso aunque hasta ese momento no haya aquejado síntomas. Es la edad que tendría una persona normal, sin patología, que presentara los volúmenes y flujos del paciente que analizamos, o dicho de otro modo, la edad de la persona promedio que tiene la misma FEV6.

¿Por qué es importante conocer la edad pulmonar?

Conocer la edad pulmonar puede motivar a las personas fumadoras a dejar de fumar y en caso de enfermedades obstructivas producidas por el tabaco es la única medida que utilizada precozmente prolonga la vida y disminuye la progresión de la enfermedad pulmonar obstructiva crónica (EPOC). Además esta manera de presentar los resultados de la función pulmonar puede resultar más impactante para el paciente que sólo darle el porcentaje de los valores que debiera tener.

El concepto de la edad pulmonar ha ayudado a muchos pacientes, tanto fumadores como no fumadores, a entender la forma en que el tabaco daña la salud. Los fumadores que conocen la edad de sus pulmones son más proclives a dejar de fumar, según un estudio británico, ya que esta información es útil para convencerlos de que deben dejar el consumo. En este estudio, 500 fumadores fueron clasificados en dos grupos, uno de ellos, el de intervención, recibió los resultados de la prueba en términos de edad pulmonar, y al otro se le mostraron los datos en un gráfico menos explícito. A todos se les recomendó abandonar el tabaco y se les refirió a los centros especializados del sistema de salud público británico. Después de un año de seguimiento, los autores explican que las tasas de abandono rondaron el 13,6% y el 6,4% en el grupo de intervención y en el de control, respectivamente. En un estudio realizado por nuestro grupo en 2009 en trabajadores de Mallorca, se observó que las variables realmente influyentes en la edad pulmonar son el nivel de consumo y el ejercicio físico.

REFLEXIÓN FINAL

La teoría de la relatividad afirma que la energía de un cuerpo en reposo (E) es igual a su masa (m) multiplicada por la velocidad de la luz (c) al cuadrado: $E=mc^2$.

Por mi parte les propongo transformar la fórmula en otra donde la E de energía se convierte en E de envejecimiento, la m de masa en m de motivación y la c de velocidad de la luz, en c de cambio de hábitos saludables, de manera que nuestra particular teoría de la relatividad diría que el envejecimiento de una persona dependerá directamente de su motivación para modificar sus hábitos de vida saludables.

La medicina es una ciencia hermosa y milenaria que ha ido evolucionando y mejorando con el devenir de los tiempos, se ha ido especializando y ha logrado aumentar la esperanza y la calidad de vida de las personas. De entre las ramas que surgen del tronco común de la medicina, esta noche he intentado mostrarles la correspondiente a la promoción de la salud, aspecto al que he dedicado, y espero seguir haciéndolo, mi labor profesional.

Me gustaría acabar con una frase del profesor Luis Rojas Marcos que resume el espíritu de lo que he intentado transmitir: “Hoy, sólo con una dosis moderada de prevención, la expectativa de una vida completa y saludable no es el privilegio de unos pocos sino la suerte de la mayoría. Por eso las muertes prematuras resultan especialmente chocantes, indefendibles y crueles”.

He dit.

Bibliografía

- Ancochea J, Badiola C, Duran-Tauleria E, Garcia Rio F, Miravittles M, Muñoz L, et al. Estudio EPI-SCAN: resumen del protocolo de un estudio para estimar la prevalencia de EPOC en personas de 40 a 80 años en España. *Arch Bronconeumol* 2009;45:41-7
- Anderson KM, Wilson PW, Odell PM, Kannel WB. An updated coronary risk profile. *Circulation*. 1991;83:356-62.
- Calderón J., Moreno A., Rojas A., Lavi J., Rodríguez V., Arismendiz L., y Mori C. (2015). Determinación de riesgo cardiovascular y edad vascular según el score de Framingham en pacientes del Hospital Nacional Arzobispo Loayza. *Horiz Med* 2015; 15 (2):27-34.
- Conroy RM, Pyörälä K, Fitzgerald AP, Sans S, Menotti A, De Backer G, et al, SCORE project group. Estimation of ten-year risk of fatal cardiovascular disease in Europe: the SCORE project. *Eur Heart J*. 2003;24:987-1003.
- Cuende JI, Acebal A, Abad Fernández JL, Alvarez López J, De Miguel Gutiérrez A, Triana Sánchez JM, et al. Percentiles de riesgo: un nuevo método adaptado para la valoración del riesgo vascular. Estudio ERVPA. *Med Clin (Barc)*. 2004;123:121-6.
- Cuende JI, Cuende N, Calaveras-Lagartos J. How to calculate vascular age with the SCORE project scales: a new method of cardiovascular risk evaluation. *Eur Heart J*. 2010; 31:2351-8.
- Cuende JL. Riesgo vascular. *Hipertens riesgo vasc*. 2011;28(4):121-125.
- Cuende JI. Edad vascular derivada del SCORE y Guía europea sobre prevención de la enfermedad cardiovascular en la práctica clínica (versión 2012). *Rev Esp Cardiol*. 2013;66(3):241.
- Dawber TR, Meadors GF, Moore FE. Epidemiological approaches to heart disease: the Framingham Study. *Am J Public Health Nations Health*. 1951;41:279-86.
- D'Agostino RB, Russell MW, Huse DM, Ellison RC, Silbershatz H, Wilson PW, et al. Primary and subsequent coronary risk appraisal: new results from the Framingham study. *Am Heart J*. 2000;139:272-81.
- D'Agostino RB, Vasan RS, Pencina MJ, Wolf PA, Cobain M, Massaro JM, et al. General cardiovascular risk profile for use in primary care: the Framingham Heart Study. *Circulation*. 2008;117:743-53.
- Lloyd-Jones DM, Leip EP, Larson MG, D'Agostino RB, Beiser A, Wilson PW, et al. Prediction of lifetime risk for cardiovascular disease by risk factor burden at 50 years of age. *Circulation*. 2006;113:791-8.
- López-González AA, Aguiló A, Frontera M, Bennisar-Veny M, Campos I, Vicente-Herrero T, et al. Effectiveness of the heart age tool for improving modifiable cardiovascular risk factors in a Southern European population: a randomized trial. *Eur J Prev Cardiol*. 2015;22:389-96.

- López González AA, Monroy Fuenmayor MN, Vicente Herrero MT, Girauta Reus H, Roca Salom P, Riesco Miranda JA. Determinación de la edad pulmonar en trabajadores de Mallorca mediante el espirómetro LUNGLIFE® y su relación con parámetros socio demográficos, higiénicos y clínicos. *Medicina Balear* 2010; 25 (1); 21-8
- Marrugat J, D'Agostino R, Sullivan L, Elosua R, Wilson P, Ordovas J, et al. An adaptation of the Framingham coronary heart disease risk function to European Mediterranean areas. *J Epidemiol Community Health*. 2003;57:634-8.
- Masson W, Siniawski D, Toledo G, Vita T, Fernández G, del Castillo S et al. Estimación de la edad vascular basada en el índice de masa corporal en una población en prevención primaria. Asociación con la aterosclerosis carotídea subclínica. *Med Clin (Barc)*. 2013; 140 (6): 255-259.
- Moore RA, Derry S, McQuay HJ, Paling J. What do we know about communicating risk? A brief review and suggestion for contextualising serious, but rare, risk, and the example of cox-2 selective and non-selective NSAIDs. *Arthritis Res Ther*. 2008;10:R20.
- Perk J, De Backer G, Gohlke H, Graham I, Reiner Z, Verschuren M, et al. European Guidelines on cardiovascular disease prevention in clinical practice (version 2012). The Fifth Joint Task Force of the European Society of Cardiology and Other Societies on Cardiovascular Disease Prevention in Clinical Practice (constituted by representatives of nine societies and by invited experts). *Eur Heart J*. 2012;33:1635-701.
- Reiner Z, Catapano AL, De Backer G, Graham I, Taskinen MR, Wiklund O, et al, European Association for Cardiovascular Prevention & Rehabilitation. ESC/EAS guidelines for the management of dyslipidaemias: the Task Force for the management of dyslipidaemias of the European Society of Cardiology (ESC) and the European Atherosclerosis Society (EAS). *Eur Heart J*. 2011;32:1769-818.
- Sans S, Fitzgerald AP, Royo D, Conroy R, Graham I. Calibración de la tabla SCORE de riesgo cardiovascular para España. *Rev Esp Cardiol*. 2007;60:476-85.
- Soureti A, Hurling R, Murray P, van Mechelen W, Cobain M. Evaluation of a cardiovascular disease risk assessment tool for the promotion of healthier lifestyles. *Eur J Cardiovasc Prev Rehabil*. 2010; 17:519-23.
- Ulusoy, Ş. Assessment of cardiovascular risk in hypertensive patients: a comparison of commonly used risk scoring programs. *Kidney International Supplements*. 2013; 3(4): 340-2.
- Wilson PW, D'Agostino RB, Levy D, Belanger AM, Silbershatz H, Kannel WB. Prediction of coronary heart disease using risk factor categories. *Circulation*. 1998;97:1837-47.

PREMIS I DISTINCIONS

Curs Acadèmic 2017

ACTA DE LA PRIMERA SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA del dia 5 de desembre 2017

ADJUDICACIÓ DELS PREMIS CONVOCATS PER LA REIAL ACADEMIA DE L'ANY 2017

A les 18:15 hores del dia abans esmentat, en segona convocatòria, l'Excm. Sr. President de la Corporació, Dr. Macià Tomàs Salvà, obre la sessió a la que assisteixen els M. Il·lres. Sres. i Srs. acadèmics numeraris Drs. Román, Tomàs Monserrat, Anguera, Tolosa, Riutord, Besalduch, Grases, Cañellas, López, Roca, Cortés i Masmiquel.

Excusen la seva absència els Molt Il·lres. Sra. i Srs. acadèmics numeraris, Drs. Munar, Casellas, Nadal, Ballesteros, Bujosa, Sureda, Buades, Olea, Forteza, Ibáñez i March.

ORDRE DEL DIA

Punt únic: adjudicació dels premis convocats per la Reial Acadèmia de l'any 2017

El Sr. President dóna la paraula al Dr. Besalduch, coordinador de la comissió científica, que explica el procediment seguit per fer la selecció dels treballs i trajectòries professionals que opten als premis i guardons del curs 2017. Seguidament el Dr. López, secretari de la comissió científica, dóna lectura a l'acta de la reunió de la comissió, de dia 28 de novembre passat, on van valorar-se els treballs i trajectòries professionals presentats.

Una vegada finalitzades les explicacions i aclarides les qüestions plantejades, els acadèmics assistents accepten per assentiment la proposta de la comissió.

A continuació el Secretari general, tal com assenyalen els estatuts sobre els premis d'investigació de la Reial Acadèmia, obre les pliques amb els lemes dels treballs premiats, per donar a conèixer als acadèmics presents els noms dels seus autors, que resulten ésser els següents:

A. PREMI DE LA REIAL ACADEMIA DE MEDICINA DE LES ILLES BALEARS

Títol: Intervención de Enfermería del Trabajo en la valoración cardiovascular en profesionales de la salud del área mediterránea española.

Sra. Rosa González Casquero i cols. Hospital Comarcal d'Inca.

B. PREMI MATEU ORFILA, A LA TRAJECTÒRIA D'UN PROFESSIONAL DE LA SALUT

Dr. Damià Vidal Ferrer, metge de família APD, a proposta del Patronat Científic del Col·legi Oficial de Metges de les Illes Balears.

C. PREMIS PATROCINATS

1. **Premi JEAN DAUSSET de l'II·ltre. Col·legi Oficial de Metges de les Illes Balears**, a la millor tesi de medicina o ciències afins elaborada a les Illes Balears i defensada durant l'any 2016. S'adjudica a la tesi:

Títol: Consumo de alcohol en población general trabajadora, versus pacientes de unidad de salud mental.

Dr. Miguel Ruíz-Flores Bistuer.

2. **Premi Doctor RAMON ROTGER MONER**, per al millor estudi sobre cirurgia i especialitats quirúrgiques.

Títol: Análisis de la supervivencia de los pacientes sometidos a resección curativa de carcinoma hepatocelular (hepatocarcinoma). Experiencia del Servicio de Cirugía General y del Aparato Digestivo del Hospital Universitario Son Espases.

Dr. Francesc Xavier Molina Romero i cols. Hospital Universitari Son Espases. Palma.

3. **Premi METGES ROSSELLÓ**, per al millor estudi sobre Urologia i Andrologia.

Títol: Evaluación de la relación entre factores de riesgo cardiovascular, las lesiones endoscópicas de la papila renal y el tipo de litiasis renal.

Dr. Xavier Arnau Sabaté Arroyo i cols. Hospital Universitari Son Espases. Palma.

4. **Premi Hospital QUIRÓNSALUD PALMAPLANAS**, al millor estudi sobre les especialitats mèdiques.

Títol: Análisis del ratio arteria pulmonar-aorta como factor pronóstico de mortalidad en población infectada por el VIH.

Dr. Francisco Fanjul Losa i cols. Hospital Universitari Son Espases. Palma.

5. **Premi JUANEDA**, per al millor estudi sobre avanços i innovacions en medicina.

Títol: Búsqueda de nuevas dianas terapéuticas en el cáncer de pulmón.

Dr. Pedro P. Medina Vico. Centro Investigaciones Genómicas y Oncológicas, GenyO. Granada.

6. **Premi COL·LEGI OFICIAL D'INFERMERIA DEL LES ILLES BALEARS**, per al millor estudi d'investigació en infermeria en qualsevol dels seus àmbits.

Títol: Percepciones y conocimientos sobre higiene de manos en médicos residentes del hospital Son Llätzer 2011-2017.

Sra. Marta Torán Mateos i cols. Hospital Son Llätzer. Palma.

D. PREMIS PATROCINATS PER LES SOCIETATS CIENTÍFIQUES DE LES ILLES BALEARS

7. Premi de la SOCIETAT BALEAR DE MEDICINA INTENSIVA I UNITATS CORONÀRIES

per al millor treball sobre recerca en el pacient crític.

Desert.

El Sr. President declara fallat el concurs de premis convocats per a l'any 2017 i s'acorda convocar una beca per realitzar estudis referents a la matèria específica del Premi de la Societat Balear de Medicina Intensiva i Unitats Coronàries, en aplicació de l'Art. 15 de les bases dels premis.

I sense més assumptes que tractar, dóna per finalitzada la sessió, a les 18:45 hores del dia abans esmentat.

El secretari general,

Antoni Cañellas Trobat

Vist-i-plau,
El president,

Macià Tomàs Salvà

ACTA DE LA SEGONA SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA del dia 5 de desembre 2017

PROPOSTA D'ELECCIÓ D'ACADÈMIC CORRESPONENT

A les 18:45 hores del dia abans esmentat, en segona convocatòria, l'Excm. Sr. president de la corporació, Dr. Macià Tomàs Salvà, obre la sessió a la que assisteixen els M. Il·lustres Sres. i Srs. acadèmics numeraris, Drs. Juana Mª Román Piñana, Josep Tomàs Monserrat, Bartomeu Anguera Sansó, Ferran Tolosa Cabaní, Pere Riutord Sbert, Joan Besalduch Vidal, Fèlix Grases Freixedas, Antoni Cañellas Trobat, A. Arturo López González, Ma Pilar Roca Salom, Javier Cortés Bordoy i Lluís Masmiquel Comas.

Excusen la seva absència els Molt Il·lustres senyora i senyors acadèmics numeraris, Drs. Miquel Munar Qués, Arnau Casellas Bernat, Bartomeu Nadal Moncadas, Alfonso Ballesteros Fernández, Francesc Bujosa Homar, Juana Sureda Trujillo, Juan Buades Reinés, José Luís Olea Vallejo, Francesc J. Forteza Albertí, Jordi Ibáñez Juvé i Joan March Noguera.

ORDRE DEL DIA

Punt únic: proposta d'elecció com a Acadèmic Corresponent de la Dra. María José Anadón Baselga

Una vegada aclarides les qüestions preliminars plantejades, el Sr. President fa un breu recordatori dels mèrits de la candidata presentada i la seva relació científica amb l'Acadèmia.

Els acadèmics assistents accepten la proposta per assentiment.

S'aprova, en conseqüència, l'elecció com a acadèmic corresponent de la Dra. María José Anadón Baselga.

I sense més assumptes que tractar, el senyor president dóna per finalitzada la sessió, a les 19:00 hores del dia abans esmentat.

El secretari general,

Antoni Cañellas Trobat

Vist-i-plau,
El president,

Macià Tomàs Salvà

Ajuda a la investigació de l'Associació Espanyola Contra el Càncer 2018

El Consell Executiu de l'Associació Espanyola Contra el Càncer celebrat el 29 de novembre de 2017 va acordar concedir les Ajudes a la investigació de l'Associació Espanyola Contra el Càncer 2018 als projectes presentats per:

Dr. Daniel H. López.

Análisis de la huella lipídica de las células del sistema inmune obtenida mediante imagen por espectrometría de masas en el cáncer de colon, implicaciones e impacto de su uso como elemento de diagnóstico y pronóstico.

Unidad de Investigación, Hospital Universitario Son Espases - Instituto de Investigación Sanitaria de las Islas Baleares (IdISBa).

Sr. Bernardino Oliva Fanlo.

Validez de las corazonadas (gut feelings) de los médicos de familia para el diagnóstico de enfermedad grave y cáncer.

Gerencia de Atención Primaria de Mallorca, (Unidad de Investigación). Ibsalut.

CÈDULES FUNDACIONALS 1788. ANY 2017

Dia 5 de desembre de 2017, en sessió ordinària i en el punt 3r de l'ordre del dia, la Reial Acadèmia de Medicina va atorgar la següent distinció "Cèdula Fundacional 1788" del Curs 2017 per unanimitat dels acadèmics numeraris assistents a la sessió.

JUNTA PROVINCIAL DE BALEARS DE L'ASSOCIACIÓ ESPANYOLA CONTRA EL CÀNCER,

per la seva labor i destacada tasca social, pel seu dinamisme i per l'activa col·laboració científica que desenvolupa amb la nostra Reial Acadèmia.

SEMBLANÇA DELS PROTECTORS, BENEFACTORS I PATROCINADORS DE LA REIAL ACADÈMIA DE MEDICINA DE LES ILLES BALEARS

Curs Acadèmic 2018

BANCA MARCH

El naixement de la Banca March es remunta a l'any 1926, quan Don Joan March Ordinas fundà aquesta entitat a Palma de Mallorca. Al principi, l'àrea d'influència del banc es limità a l'àmbit mallorquí, per a, progressivament, al llarg dels anys escampar-se i aconseguir el lideratge com a banc independent a totes les Illes Balears.

A partir de l'any 1974, inicià la seva presència a la Península, i no és fins l'any 1989 quan aquesta implantació és prou significativa a les Illes Canàries. Durant els darrers anys, aquesta activitat es complementa amb el creixement intern de la xarxa bancària a les Illes Balears i Canàries, així com amb l'expansió a les zones turístiques d'Andalusia i Llevant, a més de Madrid, Barcelona i Londres. A l'actualitat Banca March es situa entre els deu primers grups bancaris espanyols.

Al marge de la seva activitat bancària, el Grup Banca March desenvolupa principalment la intermediació d'assegurances mitjançant Unipsa Correduría de Seguros S.A. i March Correduría de Seguros, S.A., i amb March Vida, S.A. de Seguros y Reaseguros, el grup gestiona el negoci de col·locació d'assegurances de vida. La gestió de fons i SIMCAV's es fa a través de March Gestión de Fondos, S.G.I.I.C., S.A., i March Gestión de Pensiones, S.C.F.P., S.A. A més, Banca March és el principal accionista del grup empresarial i financer, Corporación Financiera Alba, a través del qual disposa d'una presència significativa en els diferents sectors: comerç i distribució; construcció i serveis; seguretat; indústries metal·lúrgiques; comunicació i publicitat; telecomunicacions i activitats immobiliàries.

D'altra banda és interessant remarcar que la cartera de participacions del Grup en societats cotitzades està composta per: Acerinox, ACS, Carrefour, Prosegur, i Spirent; i en el cas de societats no cotitzades, per: Centel, Antevenio, Princes Gate, Unipsa i Xfera.

La Banca March, sempre atenta al manteniment del patrimoni cultural de les Illes Balears, ajuda de forma continuada i important al manteniment i ordenació dels arxius històrics de la nostra Reial Acadèmia.

Ha guanyat en diverses ocasions el *Premi Best Private Bank*, de la revista *World Finance*.

ASISA

ASISA és una societat anònima asseguradora amb una característica diferencial fonamental: el seu únic accionista és la cooperativa LAVINIA, constituïda per més de 15.000 metges de tota Espanya. L'Assemblea General i el Consell Rector de la cooperativa, regeixen el funcionament i la política de l'entitat.

Les cooperatives fomenten la cogestió solidària de l'activitat que desenvolupen i permeten dirigir l'activitat econòmica a la consecució d'objectius socials, en lloc de a l'acumulació de capital. La necessitat de la població d'accedir a sistemes de protecció de la salut equitatius i eficients, i la vocació social dels professionals sanitaris per procurar-los, estan a la gènesis del moviment originari del cooperativisme sanitari.

Assumir la funció d'assegurar la cobertura dels riscos d'emmalaltir, per part dels que estan obligats a prestar l'assistència sanitària, els metges, compleix una doble funció: responsabilitza al col·lectiu professional de l'impacte econòmic de les seves actuacions i li permet organitzar el desenvolupament de l'exercici de la medicina des de l'autonomia i independència, evitant els inconvenients d'actuar com assalariats. Fruit d'aquesta política és la xarxa de centres i serveis propis del grup ASISA, constituït per 16 clíniques i prop de 30 centres de diagnòstic i tractament, distribuïts per tota la geografia nacional.

Conseqüència també dels seus principis fundacionals, basats en la defensa d'una medicina social a la que prevalgui la lliure relació entre metges i pacients, és el compromís institucional de promoure la informació sanitària i la comunicació entre tots els actors del fet assistencial, a la que se destina la major part dels fons dedicats al patrocini.

FUNDACIÓ PATRONAT CIENTÍFIC DE L'IL·LUSTRE COL·LEGI OFICIAL DE METGES DE LES ILLES BALEARS

El COMIB, amb la finalitat de promoure i desenvolupar les activitats docents relacionades amb la Sanitat, va constituir, el 26 de setembre de 2012, la Fundació Patronat Científic, organització sense ànim de lucre que rep finançament del COMIB i de diverses entitats privades.

El Patronat Científic té plena llibertat per determinar les seves activitats. El seu òrgan rector està constituït pels següents patrons: el president, el secretari i el tresorer del COMIB, el president o representant de les juntes insulars de Menorca i Eivissa-Formentera, dos membres elegits per la Junta de govern de la institució col·legial i el director executiu de la Fundació.

A proposta del president, els patrons nomenen el director executiu de la Fundació, que exerceix les seves funcions amb la col·laboració d'una junta facultativa. Aquesta, la formen el president de la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears, el president de l'Acadèmia Mèdica Balear, el vocal de formació del COMIB i tres vocals elegits a proposta del director executiu. Entre ells, es designa el secretari. La durada d'aquests càrrecs és de quatre anys, no coincidint amb les eleccions de la Junta de govern del COMIB. Els membres exerceixen les seves funcions gratuïtament, sense que en cap cas puguin percebre algun tipus de retribució.

A més de les activitats docents desenvolupades per la Fundació Patronat Científic, de forma autònoma o en col·laboració amb les acadèmies i societats científiques s'han creat:

- Una agenda docent que informa, *on line* i en mitjans escrits, de cursos, conferències, premis, etc., locals, nacionals o internacionals, que puguin ser d'interès per als col·legiats.
- Beques de rotació externa, en hospitals nacionals o estrangers, per a residents dels hospitals de la nostra Comunitat.
- Beques d'innovació, destinades a facilitar desplaçaments temporals de professionals de la nostra Comunitat a hospitals de referència nacionals o estrangers.
- Premis d'investigació científica.
- Premi al millor projecte de tesi doctoral.
- Premi *Camilo José Cela* d'humanitats mèdiques.
- Certamen de casos clínics per a metges residents.

COL·LEGI OFICIAL DE METGES DE LES ILLES BALEARS

Premi Jean Dausset a la millor tesi doctoral en Medicina o Ciències afins

El Col·legi Oficial de Metges de les Illes Balears està integrat pels doctors i llicenciats en medicina i cirurgia que exerceixen la seva professió en la nostra Comunitat Autònoma. És una corporació de dret públic, continuació directa del Col·legi Mèdic-Farmacèutic fundat a Palma l'any 1882. Tres anys després de la seva fundació es va crear la *Revista Balear de Medicina, Farmàcia i Veterinària* i a l'any 1918 el Col·legi Mèdic-Farmacèutic es va convertir en Col·legi Provincial Obligatori i es va separar definitivament de la branca farmacèutica i veterinària. Els serveis envers els seus col·legiats i la ciutadania són notoris, vetllant per una ordenació professional segura i ben formada.

És també un deure del Col·legi destacar els metges que arreu del món han sabut marcar un abans i un després de la Medicina. És el cas del Prof. Jean Dausset que, nascut l'any 1916 a Tolosa de Llenguadoc, França, va llicenciar-se a la Facultat de Medicina de París i l'any 1948 es traslladà als Estats Units. De nou a París, es dedicà a la investigació. Va ésser professor de medicina experimental del College de France. L'any 1980 va rebre el Premi Nobel de Medicina pels seus treballs d'immunologia i el descobriment fonamental del sistema HLA. L'any 1994 la Reial Acadèmia de Medicina el va

rebre com a Acadèmic d'Honor i, un any després, el Col·legi de Metges el va distingir amb el títol de Col·legiat d'Honor. L'any 2003 fou investit doctor honoris causa per la UIB. El 2007 va rebre la Medalla Doctor Orfila de la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears, el màxim guardó de la corporació. Perfectament integrat en el món científic, acadèmic i sanitari de les Illes Balears va viure els seus darrers anys a Mallorca, on va morir el 2009. En atenció als seus extraordinaris mèrits d'investigador, que han permès avanços decisius en la medicina moderna, i per l'afecte que va manifestar a Mallorca i a la comunitat mèdica balear, el Col·legi de Metges, conjuntament amb la Reial Acadèmia de Medicina, convoca el Premi Jean Dausset a la millor tesi doctoral en Medicina o en Ciències afins feta a les Illes Balears.

CLÍNICA ROTGER

Premi Ramon Rotger Moner, al millor estudi sobre cirurgia i especialitats quirúrgiques

Ramon Rotger Moner, nascut a Palma l'any 1910, va cursar la carrera de Medicina a Madrid on va fer també l'especialitat de Cirurgia. Home d'una gran inquietud professional, va treballar sempre dins la seva especialitat de Cirurgia, primer a la Seguretat Social i posteriorment a l'Hospital General de Mallorca.

Fruit de la seva iniciativa, l'any 1944 va obrir la que es denominà Clínica Rotger a Palma, que va significar una passa molt important en la modernització dels tractaments quirúrgics a Balears i que ha esdevingut passats els anys en l'esplèndida realitat de ser avui en dia, un dels establiments mèdics més prestigiosos de Balears.

Com a fet que prova la seva gran visió del futur que seguiria la professió mèdica, va fundar l'any 1951 la primera associació d'assegurances mèdiques de Mallorca, coneguda amb el nom de Mèdica Mallorca. Va morir l'any 1981.

METGES ROSSELLÓ

Premi al millor estudi sobre urologia i andrologia

Josep Rosselló Far, nascut a Palma de Mallorca l'any 1855, inicià aquesta família de metges mallorquins. Va obtenir la llicenciatura en Medicina i Cirurgia a Barcelona el 1884. Va exercir la seva professió a Porreres fins a la seva mort, el mes de juny de 1910.

El seu fill, Marià Rosselló Marcó, es va llicenciar en Medicina el 1906 a Barcelona. Inscrit en el Col·legi de Metges de Balears amb el número 254, exercí de metge a Lluçmajor. El seus fills Josep i Antoni Rosselló Oliver, varen continuar la vocació dels seus antecessors. Josep Rosselló Oliver, es va llicenciar en Medicina el 1934, a la Universitat de València i es va inscriure al Col·legi de Metges de Balears amb el número 541. Especialitzat en Pediatria, va exercir la seva carrera a Lluçmajor i S'Arenal. Antoni Rosselló

Oliver, va estudiar a la Universitat de Barcelona i obtingué el títol de metge el 1942. Col·legiat a Palma amb el número 689 va exercir també a Lluçmajor.

Els seus fills respectius, Marià Rosselló Barbarà i Marià Rosselló Cabanes, ja besnéts del fundador, han continuat amb la vocació mèdica familiar. Marià Rosselló Barbarà, estudià a la Universitat de Barcelona, llicenciant-se el 1965. Col·legiat a Palma amb el número 1167, es va especialitzar en Urologia a la Fundació Puigvert l'any 1971, i més tard en Medicina d'Educació Física i Esport, i Medicina del Treball. Actualment exerceix com a metge a Palma de Mallorca i Madrid. El seu cosí Marià Rosselló Cabanes es llicencià en Medicina a la Universitat de Barcelona el setembre de 1969. Especialitzat en Medicina Legal i Forense, i en Reumatologia, es va col·legiar a Balears amb el número 1256. La tradició continua, amb la incorporació d'una nova generació, la cinquena ja, amb Marià Rosselló Gayà, fill de Marià Rosselló Barbarà i la seva esposa Maria Victòria Gayà.

Els continuadors d'aquesta família de metges, conscients del valor d'aquesta tradició, han instituït el premi Metges Rosselló, sobre temes d'urologia i andrologia.

GRUPO HOSPITALARIO QUIRÓNSALUD

Premi al millor estudi sobre especialitats mèdiques

El Grup Hospitalari Quirónsalud és un sistema sanitari en constant evolució en el que el desenvolupament de les noves tecnologies genera nombroses oportunitats i on hi ha una demanda que exigeix millores constants. La recerca i la innovació són bàsiques per al manteniment i la millora de l'assistència sanitària i tenen beneficis evidents i ben documentats per al sistema de salut.

Grup Hospitalari Quirón compta amb un quadre mèdic de prestigi internacional –el més nombrós del sector–, és el primer d'Espanya en nombre de pacients atesos i en superfície assistencial, gestiona trenta-vuit centres sanitaris, 2.864 llits hospitalaris i compta amb 15.000 empleats, dels quals més de 7.500 són metges. El 2013, va registrar un total de 4.640.000 consultes, 991.050 urgències, 272.731 intervencions quirúrgiques, 18.917 parts, més de 10.500 cicles de reproducció assistida i al voltant de 45.000 tractaments oncològics.

La xarxa hospitalària privada d'Espanya compta amb 21 hospitals generals: La Corunya, Adeje (Tenerife), tres a Barcelona, Erandio (Biscaia), Los Barrios (Cadis), tres a Madrid, Màlaga, Marbella, Múrcia, Palma de Mallorca, Sant Sebastià, Santa Cruz de Tenerife, Sevilla, Torrevella (Alacant), València, Vitòria i Saragossa; dos hospitals de dia a Playa de Muro (Mallorca) i Saragossa; quatre centres monogràfics de reproducció assistida a Bilbao, Múrcia, Pamplona i Torrent (València); dos centres oftalmològics a La Corunya i Barcelona, i centres de consultes de diferents especialitats a La Corunya, Ferrol (La Corunya), Fuengirola (Màlaga), Oriola (Alacant), Santa Pola (Alacant), Sa Pobla (Mallorca), Sevilla i Torrevella (Alacant).

SALUT I FORÇA

Difusió i comunicació de les activitats de la Reial Acadèmia

Salut i Força és avui una publicació escrita de periodicitat quinzenal, especialitzada en la informació de caràcter sanitari i científic de Balears, ocasionalment d'Espanya i de la resta del món, i distribuïda mitjançant la fórmula de la provisió gratuïta d'exemplars. Així és des de principis de 2003, quan la publicació va abandonar els circuits convencionals de distribució i es va sumar al sector de la premsa gratuïta. *Salut i Força* iniciava, d'aquesta manera, una nova etapa que suposava un canvi respecte als cinc anteriors anys de trajectòria.

Salut i Força havia aparegut el setembre de 1998 de la mà de l'editorial Fangueret. La periodicitat era mensual, circumstància que va permetre abordar els articles i reportatges des d'un prisma marcadament intemporal. El sorgiment d'aquesta publicació va constituir el primer fruit de l'evolució experimentada per *Salut i Força* en el projecte d'expansió que, al llarg dels anys, ha consolidat, gradualment, la presència d'aquesta marca informativa i sanitària en els àmbits de la comunicació, des de la premsa escrita fins a les modalitats radiofònica i audiovisual. El camp audiovisual, de fet, va donar origen al projecte de *Salut i Força* mitjançant la producció del programa del mateix nom que va començar la seva marxa en la televisió local Canal 4 el 1995. Va continuar la seva etapa en el centre regional de TVE a Balears, per després formar part de la graella de programació d'IB3 Televisió i Ràdio, la cadena autonòmica balear.

Des de 2003, l'actual fórmula de premsa gratuïta ha permès superar qualsevol expectativa prèvia de divulgació d'un periòdic que, des de llavors, arriba a milers de llars, sense cap tipus d'influència comercial, cada quinze dies.

SOCIETAT BALEAR DE MEDICINA INTENSIVA I UNITATS CORONÀRIES

Premi al millor treball sobre recerca en el pacient crític

La regulació del model espanyol de medicina intensiva data de l'any 1978 i ha estat positiu tant des del punt de vista assistencial per la seva eficiència com per la seva participació en múltiples activitats externes a la UCI, com, per exemple, el Programa Nacional de Trasplantaments i el Pla Nacional de Reanimació Càrdio-pulmonar (RCP).

L'any 1974 s'havia creat la Societat Espanyola de Medicina Intensiva i Unitats Coronàries (SEMIUC) que posteriorment va canviar el nom pel de Societat Espanyola de Medicina Intensiva, Crítica i Unitats Coronàries (SEMICYUC). Tenia com a objectiu principal contribuir, entre d'altres, a l'estudi tècnic i pràctic de les malalties que entren dins del marc d'aquesta especialitat i a la formació de metges especialistes en Medicina Intensiva. La primera unitat de vigilància intensiva (UCI) de les Illes Balears es va crear a l'Hospital Son Dureta l'any 1974. De la mà dels primers especialistes en medicina intensiva d'aquest centre es va constituir la Societat Balear de Medicina Intensiva i Unitats Coronàries (SB-

MIUC) el 6 de desembre de l'any 1983. Van ser membres fundadors els Drs. Abizanda, Abadal, Fiol, Ibáñez i Marsé. La seu inicial va radicar-se en el Col·legi de Metges. Va néixer com a filial autonòmica de la SEMIUC amb les mateixes finalitats que ella i amb un interès especial a recolzar, mitjançant el diàleg amb l'administració sanitària, la creació de les noves UCIs en l'àmbit de les Illes Balears, tant a centres públics com a privats. Així, va donar suport actiu a la creació de l'UCI de l'Hospital Can Misses d'Eivissa l'any 1987 i en la resta d'hospitals públics que es van anar construint a les Illes Balears.

El canvi generacional dels membres fundadors de la societat es va produir el novembre de l'any 2000 i a partir d'aquesta data s'han anat succeint nous líders que han mantingut l'esperit d'afavorir el perfeccionament professional de tots els seus membres i fomentar l'interès per la recerca clínica. En aquest aspecte cal destacar l'esforç de la societat en convocar un premi de recerca en el pacient crític en el si de la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears.

COL·LEGI OFICIAL D'INFERMERIA DE LES ILLES BALEARS

Premi al millor estudi d'investigació en infermeria en qualsevol dels seus àmbits

El Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears és una corporació de dret públic i estructura democràtica, reconeguda per la Constitució, l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, i la Llei de Col·legis Professionals, al qual han de pertànyer tots els graduats i graduades en infermeria, diplomades universitàries i diplomats universitaris en infermeria, llevadores i llevadors que exerceixen la seva professió en la nostra Comunitat Autònoma. També, formen part del Col·legi d'Infermeria aquelles societats professionals que tinguin per objecte l'exercici en comú de la infermeria.

Algunes de les funcions del Col·legi d'Infermeria són: vetllar perquè l'activitat professional s'adeqüi i satisfaci l'interès públic general i tot el que afecti en particular la salut pública; ordenar l'exercici de la Infermeria en el marc de la llei; vetllar per l'ètica professional; la protecció dels interessos dels consumidors i usuaris dels serveis dels col·legiats; i estimular el perfeccionament tècnic, científic i humanístic de la professió.

El Col·legi d'Infermeria, conjuntament amb la Reial Acadèmia de Medicina, convoca el premi al millor estudi d'investigació en infermeria fet a les Illes Balears, amb l'objectiu de potenciar la investigació infermera en qualsevol dels seus àmbits (ontologia i epistemologia de la professió infermera, qualitat dels cuidats o de les cures d'infermeria, sostenibilitat del sistema sanitari, promoció de la salut, pràctica clínica avançada, impacte de les cures en la salut de la població...).

ASSOCIACIÓ ESPANYOLA CONTRA EL CÀNCER A LES ILLES BALEARS

Ajuda d'Investigació en Oncologia

L'Associació Espanyola contra el Càncer (aecc) es va fundar a Madrid el 1953. Set anys després, el 1960, va començar el seu treball a les Balears. Ha passat més de mig segle i en tot aquest període l'aecc ha estat fidel al seu principi fundacional: oferir gratuïtament a la ciutadania els serveis que el Sistema Sanitari no cobria. Aquesta cobertura ha evolucionat en el seu contingut, des de la cobaltoteràpia inicial a la cartera de serveis que ara configura la missió de l'aecc i que pot resumir-se en tres: informació formativa sobre el càncer, la seva prevenció, diagnòstic i tractament; acompanyament i suport al malalt de càncer i les seves famílies a l'àrea que necessitin, social, psicològic, laboral; i suport a la investigació mèdica, bàsica o clínica.

La col·laboració estratègica de l'aecc amb totes les institucions concernides per aquest programa és imprescindible per millorar la seva eficàcia. La Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears (RAMIB) és peça bàsica en la projecció social i professional de la formació continuada i la investigació. Per aquesta raó, el conveni de col·laboració aecc / RAMIB és el millor instrument possible perquè les dues institucions cobreixin satisfactòriament els seus objectius.

GRUP JUANEDA

Premi al millor estudi sobre avanços i innovacions en medicina

L'any 1917 el doctor Onofre Juaneda (1881-1935) inaugurava a Palma una petita clínica que duia el seu propi llinatge: Clínica Juaneda. La preocupació per l'asèpsia en la cirurgia, per la higiene, per evitar les possibles infeccions posoperatòries varen definir el sentit del projecte del doctor Juaneda. Llicenciat en Medicina per la Universitat de Barcelona i especialitzat en cirurgia a París, quan va regresar a Mallorca va poder fer realitat el seu somni en una finca situada a la barriada palmesana de Son Espanyollet. En el transcurs de la seva història, Clínica Juaneda va ser coneguda durant dècades com la "clínica dels estrangers", per l'assistència que donava majoritàriament als turistes i visitants. Aquella pionera clínica ha celebrat recentment el seu primer centenari, reconvertida en l'actualitat en el major grup d'atenció sanitària privada de Balears. Amb una xarxa de cinc hospitals; dos a Palma (Clínica Juaneda i Hospital Juaneda Miramar) i altres tres a Muro, Ciutadella y Maó; i amb més de cinquanta centres mèdics o d'urgències, un centre de reproducció assistida (Fertility Center), Juaneda Sport Health y International Medical Center, conformen el Grup Juaneda. L'esperit de modernitat, innovació mèdica i el tracte proper amb el que fa un segle es va posar en marxa Clínica Juaneda avui es manté i està present a tot el Grup de la mà del Dr. Juan Alguersuari Bes.

PROGRAMA DE PREMIS CONVOCATS PER AL CURS 2018

A. PREMI DE LA REIAL ACADÈMIA DE MEDICINA DE LES ILLES BALEARS

La Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears obri Concurs per concedir, durant l'any 2018, el Premi Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears, de títol d'Acadèmic corresponent i 1.000€, a l'autor del millor treball presentat sobre un tema de Medicina o Ciències afins en qualsevol de les seves especialitats.

B. PREMI MATEU ORFILA, A LA TRAJECTÒRIA D'UN PROFESSIONAL DE LA SALUT

A instància d'una institució sanitària de les Illes Balears, la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears convoca el Premi Mateu Orfila a la trajectòria d'un professional de la salut i li atorga un diploma acreditatiu al guardonat.

C. PREMIS PATROCINATS

Així mateix, la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears convoca en col·laboració els següents premis, dotats de 1.500€ i un diploma acreditatiu al primer firmant:

Premi Jean Dausset, de l'Il·lustre Col·legi Oficial de Metges de les Illes Balears, a la millor tesi de medicina o ciències afins elaborada a les Illes Balears i defensada durant l'any 2017.

Premi Doctor Ramon Rotger Moner, per al millor estudi sobre cirurgia i especialitats quirúrgiques.

Premi Metges Rosselló, per al millor estudi sobre urologia i andrologia.

Premi Hospital Quirónsalud Palmplanas, al millor estudi sobre les especialitats mèdiques.

Premi Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears, per al millor estudi d'investigació en infermeria en qualsevol dels seus àmbits.

Premi Juaneda, per al millor estudi sobre avanços i innovacions en medicina.

D. AJUDA D'INVESTIGACIÓ EN ONCOLOGIA DE L'AECC DE BALEARS

La Reial Acadèmia convoca en col·laboració l'Ajuda en Investigació en Oncologia destinada a professionals o a grups de treball radicats a les Illes Balears i promoguda per la Junta Provincial de Balears de l'Associació Espanyola Contra el Càncer.

La concessió dels premis es regirà per les següents:

BASES

1. El **Premi Jean Dausset** es concedirà a la millor tesi doctoral de Medicina o de Ciències afins elaborada a les Illes Balears i defensada durant l'any 2017. La concessió serà acordada per la Reial Acadèmia i el Col·legi Oficial de Metges de les Illes Balears entre les propostes rebudes abans del dia 1 de novembre de 2018.
2. El **Premi Mateu Orfila** es concedirà a un professional sanitari seleccionat d'entre els currículums proposats per les entitats de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears que tinguin relació amb les ciències de la salut. Les propostes i currículums s'hauran de trametre abans de dia 1 de novembre de l'any 2018.
3. Les Societats Científiques de les Illes Balears, relacionades amb la Medicina i les ciències afins, podran patrocinar i sufragar mitjançant el Programa de Premis de la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears, un premi anual dotat amb 1.000 euros i Diploma acreditatiu emès per la Reial Acadèmia de Medicina, al millor treball sobre l'especialitat pròpia de l'associació.
4. La convocatòria de l'**Ajuda d'Investigació en Oncologia** promoguda per la Junta Provincial de Balears de l'Associació Espanyola Contra el Càncer compta amb unes bases específiques, accessibles a través de la pàgina web de l'AECC de Balears.
5. Als premis podran concursar-hi doctors, llicenciats o graduats en Medicina o en Ciències afins. Els aspirants hauran de trametre els seus treballs abans de dia 1 de novembre de l'any 2018. Els patrocinadors podran divulgar les bases del concurs de cadascun dels premis en els mitjans de comunicació que estimin adients.
6. Els treballs que optin als premis no poden ser presentats simultàniament a altres concursos o haver estat ja premiats. Igualment, hauran de ser originals i inèdits, no essent acceptats aquells que en el moment de l'adjudicació hagin estat publicats total o parcialment.
7. Els treballs hauran d'estar escrits en programa Word, a un espai i mig. L'extensió dels originals ser d'un mínim de 20 fulls i un màxim de 40 fulls DIN A4 per una sola cara, incloent en el text, bibliografia o referències documentals, a més de la iconografia complementària. S'admetran fins a sis figures i sis taules. S'inclouran un màxim de 35 referències bibliogràfiques. Cal incloure el títol, paraules clau i resum estructurat en català o castellà i anglès, d'unes 250 paraules.
8. Els originals (tres còpies impreses i un CD), redactats en llengua catalana o castellana, seran tramesos a la Secretaria General de la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes

Balears (Carrer de Can Campaner, 4, baixos. 07003-Palma de Mallorca) pel sistema de lema i plica, sense firma de l'autor o autors, dels que la seva identitat, direcció i telèfon haurà de figurar en un sobre tancat, identificat amb el mateix lema del treball original. Junt al lema, en el treball figurarà clarament el nom del premi al qual es concurr.

9. Degut a les seves característiques, les tesis que optin al Premi Jean Dausset no es presentaran amb el sistema de lema i plica, per haver estat pública la seva lectura, i es presentaran mitjançant una còpia escrita i tres CDs.
10. En aquells casos que la Reial Acadèmia estimi adient, pel contingut del treball presentat, podrà assignar-lo a optar al premi més afí a aquell.
11. Els premis es votaran en sessió de govern extraordinària de la Reial Acadèmia, previ informe de la comissió corresponent. En els premis patrocinats, un representant designat pel patrocinador podrà participar, amb veu però sense vot, a les deliberacions de la secció d'avaluació.
12. La decisió del concurs serà inapel·lable i es farà pública a través de roda de premsa amb els mitjans de comunicació locals, així com altres mitjans que la Reial Acadèmia estimi adients. Igualment serà comunicat oficialment al primer autor firmant dels treballs premiats. El lliurament dels premis tindrà lloc a la solemne sessió inaugural del curs acadèmic de 2019. El secretari general de la Reial Acadèmia reflectirà a la memòria escrita anual una semblança del patrocinador.
13. En el cas que el treball guardonat amb el Premi de la Reial Acadèmia fos signat per més d'un autor, el títol d'Acadèmic corresponent sols serà atorgat, obligatòriament, al primer firmant.
14. Els treballs premiats quedaran en propietat de la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears, que podrà publicar-los a la seva revista *Medicina Balear*.
15. Els premis no podran dividir-se però podran ser declarats deserts, en el qual cas la quantia dels premis patrocinats es destinarà a beques concedides per un concurs convocat a tal fi, que es publicarà als mitjans de comunicació i a la pàgina web de la Reial Acadèmia.
16. La participació en el present concurs implica l'acceptació total de les bases d'aquesta convocatòria, de la que la interpretació exclusiva serà d'aquesta Reial Acadèmia.

CONVOCATÒRIA DE BECA PATROCINADA

A la sessió extraordinària celebrada el passat dia 5 de desembre de 2017 es va declarar desert el Premi de la Societat Balear de Medicina Intensiva i Unitats Coronàries al millor

estudi sobre recerca en el pacient crític. D'acord amb l'Art. 15 de les bases que regeixen la seva concessió es va aprovar a la mateixa sessió la convocatòria d'una beca, que estarà dotada de 1.000 Euros i certificat acreditatiu al primer autor, per realitzar estudis referents a la matèria específica del premi.

Podran sol·licitar aquestes beques els doctors, llicenciats o graduats en medicina o en ciències afins de la Unió Europea.

Les sol·licituds hauran d'anar acompanyades d'una memòria justificativa del treball a realitzar, que serà tramesa a la secretaria general abans de l'1 d'abril de 2018, i que serà avaluada per la secció corresponent de la Reial Acadèmia.

La concessió de la beca es comunicarà als interessats abans de dia 1 de maig de 2018.

El treball realitzat, una vegada finalitzat, serà lliurat a la Reial Acadèmia, pel seu coneixement i publicació, si cal, a la revista *Medicina Balear*.

El lliurament del certificat acreditatiu es farà a la sessió inaugural del curs 2019.

Tota la informació complementària d'aquesta convocatòria es publicarà a la web corporativa www.ramib.org

El secretari general,

Antoni Cañellas Trobat

Vist-i-plau,
El president,

Macià Tomàs Salvà

Palma, 25 de gener de 2018

RELACIÓ D'ACADÈMICS

COMISSIONS I SECCIONS

Relació nominal dels senyors acadèmics per ordre d'antiguitat

Nom i llinatges	Data ingrés	Seient
-----------------	----------------	--------

ACADÈMICS D'HONOR

Excm. Sr. Santiago Grisolía García	22.04.2003	
Excm. Sr. Ciril Rozman Borstnar	05.10.2007	
Excm. Sr. Josep Oriol Bonnín Gubianas	(electe)	

ACADÈMICS NUMERARIS

1. M. II·ltre. Sr. Miquel Munar Qués Av. Jaume III, 14. 07012 Palma	31.05.1975	X
2. M. II·ltre. Sra. Juana M. Román Piñana C/ Alferes G. Moro, 3. -Sant Agustí-. 07015 Palma	28.02.1978	LL
3. M. II·ltre. Sr. Josep Tomàs Monserrat Pl. Fortí, 4, 4t. B. 07011 Palma	16.10.1980	G
4. M. II·ltre. Sr. Arnau Casellas Bernat C/ F. Vidal i Sureda, 50, bl. IV, 3r. 2a. 07015 Palma	27.03.1984	H
5. M. II·ltre. Sr. Bartomeu Anguera Sansó Passeig Cala Gamba, 20, 5è. A. 07007 Palma	22.11.1990	N
6. M. II·ltre. Sr. Bartomeu Nadal Moncadas Av. Comte Sallent, 17. 07003 Palma	31.01.1991	K
7. M. II·ltre. Sr. Alfonso Ballesteros Fernández C/ Xile, 8. 07014 Palma	30.05.1991	Q
8. M. II·ltre. Sr. Francesc Bujosa i Homar Av. del Cid, 56. -Son Ferriol-. 07198 Palma	18.02.1993	J
9. M. II·ltre. Sr. Ferran Tolosa i Cabaní C/ Noruega, 9. 07015 Palma	05.12.1996	D
10. Excm. Sr. Macià Tomàs Salvà C/ Álvaro de Bazán, 3, esc. 1a., 1r. A. 07014 Palma	05.02.1998	P

13. M. II·ltre. Sra. Joana M. Sureda Trujillo C/ 2 de maig, 30, 1r. 07015 Palma	20.04.1999	O
14. M. II·ltre. Sr. Joan Buades Reinés Passeig Marítim, 12, 8è. A. 07014 Palma	07.10.1999	V
15. M. II·ltre. Sr. José L. Olea Vallejo Es Barranc, 32, 2n., 2a. Cas Català Nou. 07181 Calvià	02.12.2003	R
16. M. II·ltre. Sr. Pere Riutord Sbert C/ Rosa Canals, 25 A. –Son Sardina–. 07120 Palma	15.12.2005	E
17. M. II·ltre. Sr. Joan Besalduch Vidal C/ Puig des Capità, 19 –Bendinat–. 07181 Calvià	04.12.2007	I
18. M. II·ltre. Sr. Fèlix Grases Freixedas Institut Universitari d'Investigació en Ciències de la Salut Carretera de Valldemosa km. 7.5. 07122 Palma	29.04.2008	F
19. M. II·ltre. Sr. Antoni Cañellas Trobat C/ Reina Esclaramunda, 4, 6è. A. 07003 Palma	04.11.2008	T
21. M. II·ltre. Sr. Josep Francesc Forteza Albertí C/ Tous i Maroto, 5A, 3r. C. 07001 Palma	21.06.2011	B
22. M. II·ltre. Sr. Jordi Ibáñez Juvé C/ Marqués de la Sénia, 37, 8è. D. 07014 Palma	22.02.2013	S
23. M. II·ltre. Sr. Joan March Noguera Avinguda Joan Miró, 186. 07015 Palma	22.03.2013	Z
24. M. II·ltre. Sr. Àngel Arturo López González Camino de Jesús, 40. 07010 Palma	26.04.2013	C
22. M. II·ltre. Sra. Pilar Roca Salom C/ Penyes, 53. 07609 - Cala Pi. Lluçmajor	27.10.2016	M
23. M. II·ltre. Sr. Javier Cortés Bordoy C/ d'Alfons el Magnànim, 29. 07004 Palma	23.11.2016	L
24. M. II·ltre. Sr. Lluís Masmiquel Comas C/ Montemar, 8. 07600 Palma	29.11.2017	U

ACADÈMICS SUPERNUMERARIS

1. M. II·ltre. Sr. Àlvar Agustí García-Navarro	27.10.1998
2. M. II·ltre. Sra. Marta Emma Couce Matovelle	19.01.2010

Acadèmics corresponents nacionals per premi

1. Sr. Fermín Palma Rodríguez
2. Sr. Bartolomé Mestre Mestre
3. Sr. Manuel Roig Tarín
4. Sr. Jaime F. Cifre Sastre
5. Sr. Juan Soler Ramón
6. Sr. Jaime Mulet Meliá
7. Sr. Antonio Contreras Mas
8. Sr. Gabriel Forteza González
9. Sr. Javier Olabe Jáuregui
10. Sr. Bartolomé Jaume Roig
11. Sr. Javier Hernández González
12. Sr. Francisco Mir Fullana
13. Sr. Lucio Pallarés Ferreres (1995)
14. Sr. Miguel Fiol Sala (1996)
15. Sr. Alfredo Gómez Jaume (1997)
16. Sr. Miguel Cabrer González (1997)
17. Sr. Estanislao Arana F. de Moya (1998)
18. Sr. Francisco Tadeo Gómez Ruiz (1999)
19. Sr. Federico Gilberto Hawkins Carranza (2000)
20. Sr. José Antonio de Pedro Moro (2002)
21. Sr. Josep Lluís Aguilar Sánchez (2003)
22. Sra. Lourdes Gutiérrez Francés (2004)
23. Sr. José María Raparíz González (2007)
24. Sr. Jon Olabe Goxencia (2009)
25. Sra. María Gómez Resa (2010)
26. Sra. Malén Sampol López (2011)
27. Sr. Gregorio Rodríguez Boto (2013)
28. Sr. Javier del Pino Sans (2015)
29. Sr. Jordi Martínez Serra (2016)
30. Sra. Rosa González Casquero (2017)

Acadèmics corresponents nacionals per elecció

1. Sr. Francisco Vilardell Viñas
2. Sr. Fernando Solsona Motrel
3. Sr. José Ma Gil-Vernet Vila
4. Sr. Antonio Caralps Riera
5. Sr. José Bonnín Bonnín
6. Sr. Bartolomé Ribas Ozonas
7. Sr. José A. Curto Cardús

8. Sr. Francisco Barceló Gomila
9. Sr. Santiago Martínez-Fornés Hernández
10. Sr. Pedro Ventayol Aguiló
11. Sr. Carlos M. Martínez-Almoyna Rullán
12. Sr. Juan Gil Xamena
13. Sr. Antonio Alastuey Pruneda
14. Sr. Pablo Umbert Millet
15. Sr. Jaime Binimelis Vidal (1994)
16. Sr. Gabriel Pons Irazazábal (1994)
17. Sr. Javier Garau Alemany (1995)
18. Sr. Miguel Triola Fort (1995)
19. Sr. Lorenzo Muntaner Gimbernat (1995)
20. Sr. Vicente E. Torres Esbarranch (2000)
21. Sr. Luís Rojas Marcos (2002)
22. Sr. Miquel Àngel Limón Pons (2003)
23. Sr. Vicente Arroyo Pérez (2004)
24. Sr. José Luís Nieto Amada (2004)
25. Sr. Miquel A. Capó Martí (2005)
26. Sr. Andreu Ripoll Muntaner (2005)
27. Sr. Luís Villalonga Martínez (2006)
28. Sr. José Antonio Lorente Acosta (2006)
29. Sr. Manuel Elices Calafat (2007)
30. Sr. Álvaro Hebrero Oriz (2008)
31. Sr. Luís Alejandro Sintés (2009)
32. Sr. Juan José Badiola Díez (2009)
33. Sr. Leopoldo Forner Navarro (2010)
34. Sr. Miquel Roca Bennàssar (2010)
35. Sr. Miguel Monserrat Quintana (2011)
36. Sr. José Javier Gutiérrez de la Peña (2011)
37. Sr. Antoni Gelabert Mas (2012)
38. Sr. Joan Llobera Cànaves (2012)
39. Sr. Andrés Martínez-Jover (2013)
40. Sra. Teófila Vicente Herrero (2013)
41. Sr. Sebastià Manresa Tejedor (2014)
42. Sr. Guillermo García Manero (2014)
43. Sr. Rafael Fernández-Delgado Cerdá (2015)
44. Sr. Miquel C. Aguiló Juanola (2015)
45. Sr. Josep Oriol Bonnín Gubianas (2016)
46. Sr. Antonio Fe Marqués (2016)
47. Sra. Maria José Anadón Baselga (2017)

Acadèmics corresponents estrangers

1. Sr. Carlos Dante Heredia García

MEDALLA DR. ORFILA

1. Dr. Santiago Forteza Forteza (2003)
2. Dr. Jean Dausset (2005)
3. Dr. Josep Tomàs Monserrat (2006)
4. Dr. Alfonso Ballesteros Fernández (2015)

Junta de govern

President

Excm. Sr. Macià Tomàs Salvà

Vice-president

M. II·ltre. Sr. Fèlix Grases Freixedas

Secretari general

M. II·ltre. Sr. Antoni Cañellas Trobat

Vice-secretari

M. II·ltre. Sr. Josep Francesc Forteza Albertí

Tresorer

M. II·ltre. Sr. Joan Besalduch Vidal

Bibliotecari

M. II·ltre. Sr. Ferran Tolosa i Cabaní

Comissions

COMISSIÓ CIENTÍFICA

Coordinador: M. II·ltre. Sr. Joan Besalduch Vidal

Vocal: M. II·ltre. Sr. Josep Francesc Forteza Albertí

Vocal: M. II·ltre. Sr. Joan March Noguera

Vocal: M. II·ltre. Sr. Jordi Ibáñez Juvé

COMISSIÓ DE DOCTORAT

Coordinador: M. II·ltre. Sr. Fèlix Grases Freixedas

Vocal: M. II·ltre. Sr. Francesc Bujosa Homar

Vocal: M. II·ltre. Sr. Joan Buades Reynés

Vocal: M. II·ltre. Sr. José Luis Olea Vallejo

Vocal: M. II·ltre. Sr. Pere Riutord Sbert

Vocal: M. II·ltre. Sr. Joan Besalduch Vidal

Vocal: M. II·ltre. Sr. Josep Francesc Forteza Albertí

Vocal: M. II·ltre. Sr. Jordi Ibáñez Juvé

Vocal: M. II·ltre. Sr. Ángel Arturo López González

COMISSIÓ DE COMUNICACIÓ

Coordinadors:

M. II·ltre. Sr. Pere Riutord Sbert

M. II·ltre. Sr. Joan March Noguera

Seccions

SECCIÓ DE CIÈNCIES FONAMENTALS

President: Vacant

Vocal: M. II·Itre. Sr. Francesc Bujosa Homar

Vocal: M. II·Itre. Sr. Fèlix Grases Freixedas

Secretaria: Vacant

SECCIÓ D'ESPECIALITATS MÈDIQUES

President: M. II·Itre. Sr. Miquel Munar Ques

Vocal: M. II·Itre. Sr. Arnau Casellas Bernat

Vocal: Vacant

Vocal: M. II·Itre. Sr. Joan Buades Reinés

Vocal: M. II·Itre. Sr. Joan Besalduch Vidal

Vocal: M. II·Itre. Sr. Josep Francesc Forteza Albertí

Secretari: M. II·Itre. Sr. Jordi Ibáñez Juvé

SECCIÓ D'ESPECIALITATS QUIRÚRGIQUES

President: M. II·Itre. Sr. Bartomeu Nadal Moncadas

Vocal: M. II·Itre. Sr. Ferran Tolosa i Cabaní

Vocal: M. II·Itre. Sr. José Luís Olea Vallejo

Vocal: M. II·Itre. Sr. Pere Riutord Sbert

Secretari: M. II·Itre. Sr. Antoni Cañellas Trobat

SECCIÓ DE MEDICINA PREVENTIVA I ADMINISTRATIVA

President: M. II·Itre. Sr. Josep Tomàs Monserrat

Vocal: M. II·Itre. Sr. Bartomeu Anguera Sansó

Vocal: Vacant

Vocal: Excm. Sr. Macià Tomàs Salvà

Vocal: M. II·Itre. Sra. Joana M. Sureda Trujillo

Secretari: M. II·Itre. Sr. Ángel Arturo López González

SECCIÓ DE MEDICINA PERICIAL

President: M. II·ltre. Sr. Bartomeu Nadal Moncadas

Vocal: M. II·ltre. Sr. Joan Besalduch Vidal

Vocal: M. II·ltre. Sr. Antoni Cañellas Trobat

Secretaria: Vacant

SECCIÓ DE MEDICINA SOCIAL

Presidenta: M. II·ltre. Sra. Joana M. Román Piñana

Vocal: Excm. Sr. Macià Tomàs Salvà

Vocal: M. II·ltre. Sra. Joana M. Sureda Trujillo

Secretari: M. II·ltre. Sr. Joan Buades Reinés

SECCIÓ DE FARMACOLOGIA I TERAPÈUTICA

President: M. II·ltre. Sr. Miguel Munar Ques

Vocal: M. II·ltre. Sr. Alfonso Ballesteros Fernández

Vocal: M. II·ltre. Sr. Joan Buades Reinés

Secretari: M. II·ltre. Sr. Joan March Noguera

SECCIÓ DE HISTÒRIA DE LA MEDICINA

President: M. II·ltre. Sr. Josep Tomàs Monserrat

Vocal: M. II·ltre. Sr. Francesc Bujosa Homar

Vocal: M. II·ltre. Sra. Joana M. Sureda Trujillo

Secretari: M. II·ltre. Sr. Joan March Noguera

Protectors de la Reial Acadèmia

**Banca March
Conselleria de Presidència
ASISA
Conselleria de Salut
Col·legi Oficial de Metges de les Illes Balears
Patronat Científic del Col·legi Oficial de Metges de les Illes Balears**

Benefactors de la Reial Acadèmia

**Consell de Mallorca
Salut i Força**

Patrocinadors de la Reial Acadèmia

**Clínica Rotger
Metges Rosselló
Grup Hospitalari Quirónsalud
Societat Balear de Medicina Intensiva i Unitats Coronàries
Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears
Associació Espanyola contra el Càncer a les Illes Balears
Grup Juaneda**

www.ramib.org